

Årsredovisning 2017

Generaldirektörens förord

När vi nu lägger 2017 bakom oss är det tydligt att Kommerskollegiums områden varit i fokus ännu ett år i Sverige, EU och globalt. Storbritanniens utträde ur EU, de många frihandelsavtal som EU förhandlar parallellt, världshandelssystemet WTO:s svårigheter att förhandla nya avtal, och FN:s globala hållbarhetsagenda, Agenda 2030, är exempel på frågor som hamnat på kollegiets bord under året. Listan hade kunnat göras betydligt längre. 2017 har helt enkelt varit ett europeiskt och handelspolitiskt intensivt år, vilket naturligtvis har satt ett visst tryck på Kommerskollegium. Samtidigt är det glädjande att konstatera att våra medarbetares kunskap varit så efterfrågad och uppskattad.

En fråga som under 2017 involverat många delar av Kommerskollegium är Storbritanniens utträde ur EU, brexit. Regeringen gav Kommerskollegium i uppdrag att analysera olika alternativ för hur tull- och handelsprocedurer och handel med tjänster kan regleras efter Storbritanniens utträde, en utredning som lämnades in under våren. Många av kollegiets experter har medverkat i våra olika analyser av brexit, eftersom utträdet berör både statistik, tjänstehandel, dataflöden, varuhandel och en till synes aldrig sinande mängd komplexa frågor. Kommerskollegiums unika position som både inreklamningsmyndighet och utrikeshandelsmyndighet har varit en stor styrka. Utöver själva analysarbetet har kollegiet arbetat med att sprida vår kunskap till de branschorganisationer, företag, myndigheter och övriga berörda som efterfrågat vår expertis.

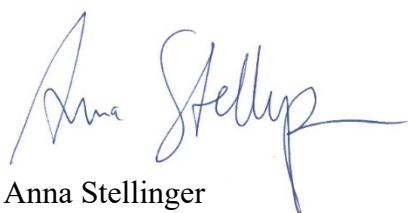
Även inom handelspolitiken har året som gått inneburit intensivt arbete. Sällan har EU förhandlat så många frihandelsavtal samtidigt och Kommerskollegiums kompetens har använts såväl inför, som under och efter att avtalen trätt i kraft. Exempelvis gav avtalet mellan EU och Kanada, Ceta, upphov till en fördjupad analys till regeringen av bestämmelserna om investeringsskydd, offentlig upphandling, miljö- och hälsorelaterade frågor, tjänstehandel och regleringssamarbete. Under utredningen valde kollegiet att utveckla nya former för samverkan med arbetsmarknadens parter och andra civilsamhälleorganisationer. Detta för att bjuda in till dialog och förtydliga vilka möjligheter organisationerna har att påverka förhandlingarna om nya frihandelsavtal. Även när det gäller information efter att ett avtal väl trätt i kraft, har vi sökt innovativa vägar. Exempelvis sjuösattes en Ceta-portal på kommers.se för företag som vill använda avtalet. Avtalen är ju trots allt till för att användas.

På en handfull ytterligare områden har Kommerskollegium utvecklat och förnyat både i sak och metod: genom att tydliggöra handelns bidrag till

de olika målen inom FN:s globala Agenda 2030, genom att utveckla vårt stöd till utvecklingsländer i form av ökad interaktivitet i vår handelspolitiska kurs, *Trade Academy*, genom att finna nya former för att dela vår kunskap om exempelvis TBT och SPS med andra länder. Våra samarbeten är många och värdefulla – i Sverige med myndigheter, kommuner, civilsamhälleorganisationer, gymnasieskolor, företag, och internationellt med bland andra OECD, WTO, EU-kommissionen, Världsbanken och andra medlemsländer.

Avslutningsvis, för att vara relevanta och i framkant med den kunskap vi lämnar till regeringen behöver vi dela lärdomar och erfarenheter internt. Ett forum för internt lärande, *Fredagsforum*, drogs igång under året och har vid tio tillfällen samlat medarbetare från Kommerskollegiums alla enheter kring så skilda frågor som Sri Lankas utveckling, dataflöden, tjänstefiering av industrin och hur man kan arbeta med rollspel som pedagogisk metod.

Med ökat internt erfarenhetsbyte, med nya modeller för samverkan med bland annat civilsamhället och med fortsatt djup och bred analys inom våra sakområden avslutar Kommerskollegium ett intensivt 2017 och står väl rustat för ett sannolikt lika intensivt 2018.

Anna Stelling
Generaldirektör

Innehållsförteckning

1. Året i korthet	4
2. Sammanfattande resultatbedömning.....	8
3. En väl fungerande inre marknad.....	16
4. EU:s externa handelspolitik.....	29
5. Handelsutvecklingen.....	41
6. Open Trade Gate Sweden.....	44
7. Handelsrelaterat utvecklingssamarbete	46
8. Hållbar utveckling	51
9. Ekonomiska sanktioner	56
10. Summering av årets kommunikationsinsatser.....	58
11. Kompetensförsörjning	63
12. Finansiell redovisning.....	69
Resultaträkning	70
Balansräkning.....	71
Anslagsredovisning	72
Tilläggsupplysningar och noter	73
Sammanställning över väsentliga uppgifter	81

1 Året i korthet

Januari

- Rapporten *The Servicification of EU Manufacturing* presenteras vid ett seminarium på UD.
- Seminarium på Europahuset i form av samtal mellan Kommerskollegiums GD och EU:s handelskommissionär om EU:s och världshandelns utveckling.
- Rapporten *A Fifth Freedom for the Internal Market?* publiceras.

Februari

- Kommerskollegium besöker Sri Lanka med fokus på OTGS, exportmöjligheter och hållbarhet. Det är den första av åtta OTGS-insatser i sju länder under året.
- Första årets *Trade Academy*-deltagare diplomerar i Stockholm efter lyckad examen. 24 deltagare från 9 utvecklingsländer har genomfört individuella handelspolitiska projekt.
- Årets första insats på plats i Zambia genomförs. Under 2017 blir det sammanlagt åtta insatser med fokus på att höja handelskompetensen på universiteten i Zambia, samt en utbildning i Stockholm för zambiska universitetslärare.
- SOLVIT Frankrike besöker SOLVIT Sverige på Kommerskollegium.
- Tjänstemän från Ukrainas ekonomiministerium besöker Kommerskollegiums *Forum för tekniska regler*.

Mars

- Första av sammanlagt sex insatser genomförs på plats i Ecuador, denna gång med fokus på ursprungsregler.
- Årsrapporten över Sveriges utrikeshandel och direktinvesteringar publiceras och sprids brett.
- Brexit-utredningen *Alternativ till framtida regelverk för handel med tjänster och tull- och handelsprocedurer mellan EU och Storbritannien – brexit* lämnas över till regeringen.
- Medverkan i bland annat SVT, TV 4, Sveriges Radio angående brexit-utredningen som röner stort intresse i media.
- Utredning om hur kollegiets verksamhet bidrar till målen i Agenda 2030 överlämnas till regeringen.
- Kollegiet håller dialogmöte om frihandelsavtal och Ceta med arbetsmarknadens parter, civilsamhället och näringslivsorganisationer.
- Norska UD:s handelsavdelning besöker Kommerskollegium.

April

- Franska näringsdepartementet besöker Kommerskollegium för rundabordsamtal om handelsaspekter av digitalisering, bland annat dataflöden och plattformar.
- Kommerskollegium anordnar ett seminarium *Svensk handel efter brexit*.
- Kommerskollegium håller tillsammans med Sida ett seminarium i riksdagen, på temat handel för hållbar utveckling och fattigdomsminskning.

Maj

- Kommerskollegium, tillsammans med Unctad och UD, håller seminarium i Regeringskansliet om digitalisering ur ett utvecklingsperspektiv.
- Kommerskollegium deltar i Team Sweden-resa med BK-möte till Indien, med handelsministern och utrikesrådet.
- EU:s handelskommissionär Cecilia Malmström besöker Kommerskollegium och träffar alla medarbetare.
- Ceta-utredningen *Analys av frihandelsavtalet mellan EU, dess medlemsstater och Kanada (CETA)* överlämnas till regeringen.
- Ett forum för internt kunskapsspridande, *Fredagsforum*, lanseras och sammanlagt tio seminarier hålls under 2017.
- Kommerskollegium besöker Nacka gymnasium för en föreläsning om svensk handelspolitik och internationell handel. Sammanlagt tolv studiebesök/föreläsningar för skolklasser genomförs under 2017.
- Kommerskollegium träffar myndigheter och civilsamhälleorganisationer i kollegiets referensgrupp för handel och miljö.

Juni

- Näringsutskottet håller en utfrågning i riksdagen om internationell handel, där Kommerskollegiums GD presenterar slutsatserna i Kommerskollegiums brexit-utredning.
- SOLVITs årsrapport publiceras.
- Uppdaterad version av *Varför handlar vi med omvärlden?* publiceras, en skrift i första hand anpassad för gymnasieskolan.
- Kommerskollegium medverkar vid utfrågning i Europaparlamentet om det europeiska elektroniska tjänstekortet.
- Utredning om hur handel kan bidra till klimatanpassning publiceras.
- Kollegiet står värd för det första *Forum för tekniska regler* i Ukraina.

Juli

- Kommerskollegium deltar i seminarium om brexit i Almedalen.

Augusti

- Medarbetardag för samtliga medarbetare på Kommerskollegium om myndighetens roll och uppdrag.
- Sudans utrikesminister besöker Kommerskollegium.
- Utredningen *New Trade Facilitation in the SPS area* publiceras.
- Kommerskollegium medverkar i konferens anordnad av *Svenska nätverket för Europaforskning i ekonomi (SNEE)* om forskningen inom internationell handel, där GD inledningstalar.
- Storbritanniens handelsdepartement besöker kollegiet.

September

- Halvårsrapporten över Sveriges utrikeshandel och direktinvesteringar publiceras.
- Branschorganisationer, näringslivsorganisationer, handelskamrar och centrala fackliga organisationer deltar i en halvdags samtal om omvärldsutvecklingen på Kommerskollegium.
- Ecuadors handelsminister besöker Kommerskollegium.
- Kommerskollegium publicerar en filmad föreläsning: *The New Realities of Trade*.
- Kollegiet genomför SPS-utbildning för Jordbruksverket.

Oktober

- Trade Academy startar för andra året, den här gången med 23 deltagare från 10 länder. Ytterligare fem deltagare från Zambia deltog i anslutning till Trade Academy, som en del i kollegiets *train-the-trainers*-insats vid tre zambiska universitet. Samtliga svenska "pilotländer", Zambia, Bolivia, Bangladesh, Tanzania och Kenya, deltar.
- Utredningen *Omförhandling av Nafta och svenska företag i Mexiko* publiceras.
- Kollegiet deltar vid Tulldagarna i Stockholm, Göteborg och Malmö.

November

- Liberia deltar för första gången i en plenarsession i WTO som fullvärdig WTO-medlem. Kommerskollegium är stöd till de liberianska tjänstemännen vid mötet i Genève.
- En chefekonom, Patrik Tingvall, professor i nationalekonomi, rekryteras till Kommerskollegium.

- Utredningen om hur det TBT-relaterade handelsbiståndet kan stärkas publiceras och presenteras på WTO:s TBT-kommitté i Genève.
- Handelspolitisk kurs (*Liberian services week*) genomförs för en delegation liberianska tjänstemän på Kommerskollegium.
- Kommerskollegium deltar i Eget Företag-mässan.

December

- Årets sista avsnitt i Utrikeshandelspodden publiceras, det elfte avsnittet under 2017, den här gången med fokus på värdet av en väl fungerande inre marknad.
- *Utrikeshandelsnytt*, Kommerskollegiums elektroniska nyhetsbrev för företag lanseras och det första numret skickas till drygt 5000 svenska företag. Studien *The impact of crises-era trade distortions* publiceras.
- Kommerskollegium anordnar i samarbete med Datainspektionen ett seminarium *Svensk utrikeshandel efter GDPR*.
- Kommerskollegium deltar i svenska delegationen vid Världshandelsorganisationens WTO:s elfte ministermöte i Buenos Aires.
- En fördjupad studie om hur tillämpningen av hållbarhetskapitel i frihandelsavtal kan stärkas publiceras.

2 Sammanfattande resultatbedömning

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium är Sveriges myndighet för frågor som rör utrikes-handel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik.

Inom ramen för regeringens arbete och prioriteringar ska Kommerskollegium bistå med expertstöd i både långsiktigt och löpande arbete som rör myndighetens verksamhetsområden och bidra till ökad kunskap inom dessa områden. Bland Kommerskollegiums målgrupper nämns såväl enskilda företag, konsumenter, privatpersoner, näringslivet i stort som andra myndigheter. Myndigheten ska beakta utvecklingsländernas perspektiv och integrering i handelssystemet.

De övergripande målen för Kommerskollegiums arbete är att bidra till:

- En väl fungerande inre marknad
- En extern handelspolitik i EU som bygger på frihandel
- Ett öppet och starkt multilateralt handelssystem

Årsredovisningens struktur

Dispositionen för årsredovisningen speglar myndighetens instruktion. Kommerskollegiums centrala uppgifter redovisas i separata kapitel, i vilka nyckeltal, resultat och kostnader redovisas och kommenteras. Utöver de tre centrala uppgifterna ovan gällande EU:s inre marknad (kapitel 3), EU:s externa handelspolitik (4) och handelsutvecklingen (5), redovisas arbetet med Open Trade Gate Sweden (6), det handelsrelaterade utvecklingssamarbetet (7), Hållbar utveckling (8) och ekonomiska sanktioner (9). Att frågor om hållbarhet redovisas för första gången under ett eget avsnitt i denna årsredovisning beror dels på att det rör ett område som går horisontellt genom kollegiets övriga verksamheter, dels för att området fått ett ökat fokus under senare år. I årsredovisningen för 2016 redovisades hållbarhetsfrågorna under avsnittet om EU:s externa handelspolitik. Arbetet med ekonomiska sanktioner redovisas i ett separat kapitel, eftersom uppdraget är skilt från kollegiets övriga verksamhet. Årsredovisningen avslutas med en summering av årets kommunikationsinsatser (10) och kompetensförsörjning (11), innan det avslutande kapitlet innehållande den finansiella redovisningen (12).

Inom respektive verksamhet i kapitel 3–9, redovisar kollegiet kostnaderna nedbrutet på prestationstyp, det vill säga analyser/utredningar, informationsinsatser, ärendehandläggning med

mera. Fördelningen av kollegiets personal- och overheadkostnader på verksamheterna, i kapitel 3–9, baseras på kollegiets tidredovisning.

Resultatbedömning

Kommerskollegium har sammantaget nått ett bra resultat inom samtliga verksamheter under 2017.

Kollegiet har levererat de underlag Regeringskansliet efterfrågat och bidragit med substans i flera centrala områden under året. Områden där kollegiets kompetens särskilt efterfrågats har handlat om expertstöd i flera förhandlingar på inre marknadsområdet, analys av konsekvenserna av frihandelsavtalet mellan EU och Kanada (Ceta) samt analys av alternativ till framtida regelverk för handeln mellan EU och Storbritannien efter att landet lämnat EU (brexit). Även det handelsrelaterade biståndet har varit i fokus under året, med samtliga fem prioriterade pilotländer bland deltagarna i undervisningssatsningen *Trade Academy*.

I årets redovisning anges, liksom i tidigare årsredovisningar, nyckeltal på flera områden. I de fall dessa nyckeltal inte varit möjliga att ta fram för tidigare år framgår detta.

Att mäta effekterna av Kommerskollegiums verksamhet väcker flera metodfrågor. I strikt mening innebär effekten av verksamheten skillnaden mellan hur utvecklingen ser ut om Kommerskollegium inte haft någon verksamhet, jämfört med hur utvecklingen ser ut när kollegiet faktiskt bedrivit verksamhet. Denna kontrafaktiska utveckling är svår att mäta. Dessutom finns en tidsaspekt; de långsiktiga effekterna av verksamheten kan dröja många år, inte minst när det gäller systemiska handelspolitiska frågor såsom att driva en frihandelslinje i EU:s externa handelspolitik. Slutligen kan tilläggas att det är svårt att med säkerhet fastslå när det är just kollegiets underlag som gjort skillnad. Kommerskollegium kan ha lämnat underlag till Regeringskansliet, som sedan har använts i EU-sammanhang, och där Sverige har lyckats påverka exempelvis EU:s externa handelspolitik i en viss riktning. Det är helt enkelt svårt att isolera effekten av Kommerskollegiums verksamhet.

Dessa svårigheter till trots redovisas så långt det är möjligt såväl resultat som vissa effekter inom Kommerskollegiums olika uppdrag. Nedan följer en kortare sammanfattande bedömning inom respektive område.

En väl fungerande inre marknad

Kommerskollegiums bidrag till en väl fungerande inre marknad under 2017 har varit tillfredsställande, med särskilt tydliga resultat på två områden: expertstöd till Regeringskansliet i pågående förhandlingar på inre marknadsområdet och analys av brexit.

Kollegiets expertstöd till Regeringskansliet under de olika förhandlingarna på inre marknadsområdet har rört flera förslag för att förbättra den fria rörligheten för tjänster. Kollegiets tidigare analyser av tjänstedirektivets anmälningsförfarande och ömsesidigt erkännande inom tjänstesektorn är alltfjänt relevanta. Avseende den så kallade strategin för en inre digital marknad i Europa har kollegiet aktivt spridit kunskap och bidragit till fördjupad förståelse i Sverige och inom EU genom att medverka i ett stort antal seminarier, konferenser och workshops anordnade av EU-kommissionen, europeiska tankeklubbar, branschorganisationer och andra medlemsländer. Vid årets slut bistod kollegiet även Regeringskansliet med expertstöd i förhandlingarna om fri rörlighet för icke-personlig data.

Ett annat område där Kommerskollegiums arbete har gett resultat är vår analys av Storbritanniens framtida utträde ur EU (brexit). En lång rad experter på kollegiet har bidragit med analys i denna komplexa fråga, som skär igenom många av myndighetens områden. Brexit kräver kompetens på såväl den inre marknaden som den yttre handelspolitiken, statistik, handelsmönster och svenska intressen. Därmed har en stor del av kollegiets analyskapacitet tagits i anspråk. Kollegiet fick i uppdrag av regeringen att analysera och lämna alternativ till hur handel med tjänster mellan EU och Storbritannien kan regleras vid ett brittiskt utträde ur EU och dess inre marknad. I uppdraget ingick även att analysera och lämna alternativ till hur tull- och handelsprocedurer för handel med varor mellan EU och Storbritannien kan regleras vid ett brittiskt utträde ur EU. Utredningen lämnades till regeringen i mars 2017 och har sedan dess använts flitigt av såväl regeringen som andra aktörer som berörs av brexit. Under året 2017 har kollegiet medverkat i ett stort antal seminarier och mediasammanhang för att sprida kunskap om brexit.

EU:s externa handelspolitik

Inom området EU:s externa handelspolitik har Kommerskollegiums arbete med att verka för en handelspolitik som bygger på frihandel och för ett öppet och starkt multilateralt handelssystem varit tillfredsställande.

Kollegiet har bidragit både till det multilaterala samarbetet, inte minst genom förberedande, deltagande och efterarbete i den svenska delegationen till världshandelsorganisationen WTO:s ministermöte i

Buenos Aires i december 2017, samt till regionala och bilaterala förhandlingar.

Kommerskollegium genomförde under 2017 på regeringens uppdrag en fördjupad analys av frihandelsavtalet mellan EU och Kanada, Ceta, vilken utgjorde underlag till regeringens proposition för svensk ratifikation av avtalet. Kommerskollegiums utredning har därmed bidragit till att kunskap och analys funnits att tillgå inför den politiska processen för det svenska godkännandet av frihandelsavtalet, som till stora delar började gälla under september 2017.

Under Ceta-utredningens gång samrådde kollegiet med ett stort antal myndigheter och flera universitet, och förde en dialog med arbetsmarknadens parter och organisationer i civilsamhället. Med inspiration från Ceta-utredningen har Kommerskollegium utvecklat nya arbetsformer för att involvera fler intressenter i kollegiets arbete med frihandelsavtal. Samråd har under året skett med arbetsmarknadens parter och civilsamhället inför frihandelsförhandlingar med Turkiet, Chile, Australien och Nya Zeeland, och inkomna synpunkter har redovisats till Regeringskansliet.

Trots den stora mängden frihandelsavtal som under året var i olika förhandlingsstadier i EU, har kollegiet kunnat lämna stöd till Regeringskansliet kring svenska intressen inför och under olika förhandlingar om frihandelsavtal, liksom inför bilaterala handelsmöten.

Handelsutvecklingen

Kommerskollegiums arbete med att följa och analysera utveckling och tendenser i den internationella handeln har varit tillfredsställande, dels vad gäller det analytiska arbetet och dels vad gäller förmedlingen av vår kunskap.

Vad gäller det analytiska arbetet har kollegiet under året tagit fram fem publikationer som rör handelsutvecklingen. Fyra av dessa är kollegiets kvartalsrapporter över svensk utrikeshandel med varor och tjänster samt direktinvesteringar. Förutom den generella sammanställningen av statistik har rapporterna även berört den globala handelsinbromsningen, Sveriges handel med Kanada, Sveriges handel med Japan samt Sveriges handel med Storbritannien i ljuset av brexit. Den femte publikationen är en externt publicerad rapport som analyserade effekter av handelshinder på Sveriges och EU:s export. Sammantaget har dessa fem analyser bidragit med kunskap om för Sverige viktiga tendenser eller intressen inom internationell handel.

Vad gäller förmedling av kunskap har kollegiet under 2017 arrangerat seminarier eller på annat sätt förmedlat sin kunskap om den internationella handelsutvecklingen vid 30 tillfällen, vilket är en betydande ökning jämfört med 2016. Ökningen beror främst på att fler presentationer av kollegiets skolmaterial till skolklasser, framför allt på gymnasienivå, gjordes.

Open Trade Gate Sweden

På Kommerskollegium finns kontaktpunkten Open Trade Gate Sweden (OTGS) som informerar om gällande regler för export till Sverige och övriga EU. Målgrupperna är exportörer i utvecklingsländer och importörer i Sverige. Under 2017 har 92 frågor om regler besvarats. Dessutom har kollegiet under 2017 genomfört informationsinsatser av olika karaktär både i Sverige och i ett antal utvecklingsländer. Sammanlagt åtta seminarier kring regelverk har genomförts i sju utvecklingsländer.

Det är svårt att slå fast det exakta resultatet av OTGS arbete i termer av ökad export från de utvecklingsländer Kommerskollegium genomfört insatser i. Kollegiet har dock genom enkäter kunnat notera att exportörerna tillgodogör sig kunskap kring regelverken genom OTGS. Samtidigt är kunskap om regelverk bara en faktor av flera som bestämmer om export kommer till stånd. Kollegiet kan konstatera att flera länder återkommer med önskemål om nya seminarier om regelverk.

Handelsrelaterat utvecklingssamarbete

Kommerskollegiums arbete med handelsrelaterat utvecklingssamarbete har varit tillfredsställande. Kommerskollegium har under året fortsatt bedriva handelsrelaterat utvecklingssamarbete i Ecuador, Zambia och Ukraina. Kollegiets långsiktiga projekt i Liberia har fortgått, med sikte på ett avslut vid halvårsskiftet 2018. Syftet med insatsen i Liberia är att genom kunskapshöjande insatser bidra till att landets relativt nya WTO-medlemskap till fullo kan utnyttjas, och därmed i förlängningen gynna det liberianska folket. Under 2017 har också kontakter tagits med Bangladesh, ett av de av regeringen utpekade pilotländerna i exportstrategin. Syftet är att diskutera ett eventuellt samarbete som ska gå från bistånd till bredare relationer.

Under 2017 genomfördes en andra omgång av handelskursen *Trade Academy*, en långsiktig satsning på avancerad handelspolitisk utbildning för tjänstemän från utvecklingsländer, där kollegiets sakområden finns representerade på bredden. Under hösten 2017 påbörjade 28 deltagare från 10 utvecklingsländer *Trade Academy*. Enligt utvärderingarna från

deltagarna får kursen ett genomgående mycket gott resultat. Deltagarna anger att de fått ökade kunskaper i sitt arbete och haft möjlighet att dela med sig av lärdomarna till kollegor.

Hållbar utveckling

Kommerskollegiums arbete med hållbarhetsfrågor och Agenda 2030 har fortsatt under 2017 med tillfredsställande resultat. Kollegiet har varit en del av kärnan i projektet *Myndigheter för hållbar utveckling*, som syftar till att stärka de svenska myndigheternas bidrag till genomförandet av Agenda 2030. Kollegiets tidigare analyser kring handel och hållbarhet har kommunicerats brett, och en ny utredning om handelns bidrag till klimatanpassning har tagits fram.

Under året har kollegiet även genomfört en fördjupad utredning med förslag på hur hållbarhetsbestämmelser i EU:s frihandelsavtal kan genomföras mer effektivt. Utredningen har utgjort Sveriges inspel i kommissionens fortsatta arbete med hållbarhetskapitel. Därmed har Kommerskollegium bidragit med expertkunskap på ett konkret sätt i utvecklingen av EU:s hållbarhetsarbete inom frihandelsavtal.

Ekonomiska sanktioner

Kommerskollegium är behörig myndighet för att hantera vissa uppgifter avseende ekonomiska sanktioner riktade mot sammanlagt elva länder. Kollegiet bedömer att sanktionsarbetet har genomförts med tillfredsställande resultat då exporttillstånd, samråd och frågor från företagen har kunnat hanteras på ett rättssäkert sätt. Under året har 159 ärenden hanterats vilket är en ansevärd ökning jämfört med de 84 ärenden som hanterades 2016. Ökningen beror framför allt på ett större antal samråd med andra medlemsstater i EU rörande export till Ryssland.

Kommunikationsinsatser

Under 2017 fortsatte kollegiet att vidareutveckla och bredda sin externa kommunikation. Resultatet har varit tillfredsställande. Det sammanlagda antalet nedladdade publikationer ökade kraftigt vilket berodde på det stora intresset för brexit-utredningen och dess engelska sammanfattning, analysen av Ceta-avtalet samt den uppdaterade versionen av skolmaterialet *Varför handlar vi med omvärlden?*

Antalet omnämningar av Kommerskollegium i redaktionell media var något lägre än 2016. Samtidigt var räckvidden större eftersom Kommerskollegium medverkade mer frekvent i etermedier och i de större dagstidningarna, vilka har större spridning. Särskilda portaler för brexit,

Ceta och för konsultationer öppnades på webbplatsen kommers.se för att svara mot målgruppernas behov av kunskap.

De satsningar på visuell kommunikation, infografik, rörlig media och poddradio som initierades under 2016 fortsatte under 2017. En film, *The New Realities of Trade*, producerades inom ramen för *Trade Academy*, men spreds också i sociala medier. Twitter, Facebook och LinkedIn fortsatte att vara viktiga kanaler även under 2017 och antalet följare ökade jämfört med 2016. Ett särskilt nyhetsbrev, *Utrikeshandelsnytt*, riktat till företag startades i december. Även den interna kommunikationen utvecklades. Ett forum för internt lärande skapades och introduktionsutbildningen för nyanställda fick ett nytt koncept.

Kollegiets totala kostnader

I tabellen nedan redovisas kollegiets kostnader, totalt och per verksamhet enligt kapitel 3–9.

Tabell 1: Kostnader per verksamhet

Utfall i löpande priser (mkr).

År	2017		2016		2015	
	mkr	andel	mkr	andel	mkr	andel
En väl fungerande inre marknad	29,9	29,6 %	30,8	29,8 %	32,4	30,6 %
EU:s externa handelspolitik	33,6	33,3 %	37,5	36,3 %	34,9	32,9 %
Handelsutvecklingen	10,4	10,3 %	11,8	11,4 %	11,2	10,6 %
Open Trade Gate Sweden	5,0	5,0 %	4,9	4,7 %	5,0	4,7 %
Handelsrelaterat utvecklingssamarbete	16,5	16,3 %	17,1	16,6 %	20,0	18,9 %
Hållbar utveckling*	4,5	4,5 %	-	-	-	-
Ekonomiska sanktioner	1,0	1,0 %	1,2	1,2 %	2,5	2,3 %
Summa kostnader (mkr)	100,9	100 %	103,3	100 %	106,0	100 %

* Hållbar utveckling redovisades i årsredovisningarna för 2015 och 2016 under EU:s externa handelspolitik men redovisas i denna årsredovisning under ett eget avsnitt

De totala kostnaderna uppgick till 100,9 miljoner kronor vilket är en minskning med 2,4 miljoner kronor jämför med 2016. Orsakerna till kostnadsförändringarna kommenteras närmare i slutet av kapitel 3–9 nedan.

Några nyckeltal

I tabellen nedan finns en summering för hela kollegiet av de nyckeltal som återfinns och närmare beskrivs under kapitel 3–9. Nyckeltalen visar att kollegiet utöver arbete med analyser och utredningar aktivt deltar i internationella forum samt anordnar bland annat seminarier och utbildningar för att sprida sitt budskap. I tabellen finns även några representativa nyckeltal hämtade från kapitel 10 om årets kommunikationsinsatser som bland annat visar efterfrågan på de resultat som kollegiet tar fram.

Tabell 2: Nyckeltal

År	2017	2016	2015
Expedierade utredningar/ yttranden/brev	736	568	678
Antal framtagna publikationer m.m.	18	17	24
Antal internationella möten som Kommerskollegium deltagit i	126	127	154
Antal seminarier/konferenser/ -utbildningar som Kommerskollegium hållit i eller framträtt vid	143	113	96
Utvecklingssamarbete			
Antal långsiktiga projekt	5	5	4
Antal insatser utanför Sverige	20	10	23
Antal insatser i Sverige	8	6	9
Open Trade Gate Sweden (OTGS)			
Antal seminarier	8	13	13
Varav webinarier	0	1	0
Antal regelfrågor	92	85	87
Antal övriga frågor	155	160	197
Antal sanktionsärenden	159	84	119
Besök på www.kommers.se	492 486*	377 629	322 412
Sidvisningar på www.kommers.se	1 284 573*	1 272 406	1 121 652
Nedladdat antal av årets publikationer	9 657	2 422	4 465
Omnämmanden i media	3 117	2 726	850

*Endast t o m oktober 2017 på grund av tekniska mätproblem för november och december.

3 En väl fungerande inre marknad

Kommerskollegium ska arbeta för en väl fungerande inre marknad som kännetecknas av fri rörlighet för varor, tjänster, personer och kapital, och som bidrar till tillväxt och konkurrenskraft. Inom området EU:s inre marknad ska kollegiet bland annat verka för ett enhetligt genomförande och en korrekt tillämpning av EU-rätten i Sverige.

Tabell 3: Publikationer, möten, seminarier, m.m.

År	2017	2016	2015
Antal framtagna publikationer m.m.	6	6	6
Antal möten i EU som Kommerskollegium deltagit i om EU:s inre marknad	46	30	27
Antal seminarier/konferenser/utbildningar som Kommerskollegium hållit i eller framträtt vid	36	57	39
varav i Sverige	26	46	33
utanför Sverige	10	11	6

Som framgår av tabellen ovan har kollegiets medverkan vid möten i EU ökat markant i jämförelse med tidigare år. Den främsta anledningen har varit att Kommerskollegium har bistått Regeringskansliet med expertstöd vid flera förhandlingar i Bryssel. Kollegiet har däremot framträtt vid färre seminarier och genomfört färre utbildningar i Sverige.

En stärkt inre marknad

Kollegiet har bistått Regeringskansliet i samband med rådsförhandlingar avseende flera förslag inom ramen för inre marknadsstrategin för varor och tjänster och strategin för en digital inre marknad. Kollegiets medverkan i förhandlingsarbetet har främst rört förslagen till ett förbättrat anmälningförfarande för tjänstedirektivet (tjänstekortet), ett fritt flöde av icke-personlig data inom EU samt en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, samt hjälp- och problemlösningstjänster.

Kommerskollegium medverkade vid en utfrågning om det så kallade tjänstekortet vid Europaparlamentets utskott för den inre marknaden och konsumentskydd. Kollegiet bidrog där till att belysa problemområden ur myndigheternas perspektiv.

Digitala frågor

Kollegiet har gjort ett antal presentationer avseende rapporterna *Online Trade*, *Offline Rules* samt *Data Flows – A Fifth Freedom for the Internal Market?* som publicerades 2015 respektive 2016. Kollegiet anordnade ett seminarium om EU:s nya dataskyddsförordning som hölls i Stockholm. Flera presentationer har därutöver ägt rum i övriga EU-länder, primärt i Bryssel. Arrangörer har varit dels Europeiska kommissionen, dels

europiska tankesmedjor. Franska näringsdepartementet besökte Kommerskollegium för rundabordssamtal om handelsaspekter av digitalisering, bland annat dataflöden och plattformar.

Tjänstefiering

Kommerskollegium har kommunicerat rapporten *Servicification of EU Manufacturing – Building Competitiveness in the Internal Market* (publicerad 2016), genom att presentera den på ett seminarium arrangerat av UD i Stockholm, på ICC i Stockholm och på ett seminarium arrangerat av Sveriges representation i Genève. Rapporten har citerats i studier från OECD, Unctad, ILO, Världsbanken, ERIA och i artiklar i Ekonomisk debatt samt Affärsvärlden.

3.1 Analyser och utredningar på inre marknadsområdet

Kommerskollegium arbetar för en väl fungerande inre marknad genom analyser i utredningar och yttranden. En viktig källa till analyserna är de hinder som anmälts till kollegiet av företag och privatpersoner, antingen direkt till kollegiet eller genom SOLVIT.

Tabell 4: Expedierade utredningar, yttranden och brev

År	2017		2016		2015	
	antal	tim	antal	tim	antal	tim
Utredningar/yttranden/brev	104	7 229	69	8 598	72	9 376

Kollegiets utredningsverksamhet inom inre marknaden har minskat jämfört med tidigare år när man ser till nedlagd tid. Ökningen i antal expedierade handlingar beror främst på att kollegiet har bidragit med expertstöd i förhandlingarna inom EU:s inre marknad.

Viktigare insatser 2017:

Det brittiska utträdet ur Europeiska unionen

Förberedelser inför Storbritanniens utträde ur EU har genererat en hel del arbete. Kollegiet fick i uppdrag att analysera och lämna alternativ till hur handel med tjänster mellan EU och Storbritannien kan regleras vid ett brittiskt utträde ur EU och dess inre marknad. Utredningen publicerades i mars.

I november publicerade kollegiet rapporten *Sveriges handel med Storbritannien året efter brexitomröstningen*. Rapportens huvudslutsats var att det än så länge inte gått att skönja någon tydlig effekt av Storbritanniens beslut att lämna EU. Rapporten diskuterade även förutsättningarna för hur den svensk-brittiska handeln kan komma att påverkas under de kommande åren.

Under året medverkade kollegiet i flera sammanhang, på seminarier och i media för att sprida kunskap om brexit.

Fri rörlighet för tjänster

Kommerskollegium granskar regelmässigt remisser med utgångspunkt i den fria rörligheten för tjänster. Det förekommer även att vi på eget initiativ uppmärksammar regeringen på eventuella brott mot den fria rörligheten för tjänster i svenska författningar. Ett exempel på detta var vår skrivelse avseende ändringen av rennäringsförordningen som orsakade viss uppmärksamhet i media och även ledde till ett SOLVIT-ärende. Kollegiet har även för UD:s räkning representerat Sverige vid ett antal möten med expertgruppen för tjänstedirektivet. Vi har vidare föreläst om den fria rörligheten för tjänster och tjänstedirektivet på Stockholms universitet.

Personrörlighet

Kommerskollegium har sedan flera år genom sitt arbete i SOLVIT tagit emot ärenden om svårigheter som EU-medborgare och deras familjemedlemmar har när det gäller att bli folkbokförda och få personnummer. Problemet utgör ett hinder för den fria rörligheten för personer men har trots stor uppmärksamhet, såväl nationellt som på EU-nivå, inte fått någon lösning. Under 2017 slutförde kollegiet en utredning i vilken ett antal möjliga förslag på ändringar presenterades i syfte att bidra till en lösning. Senare under året kontaktades kollegiet av Skatteverket som fått i uppdrag att bland annat se över hur tillämpningen av regler och rutiner i folkbokföringsärenden förhåller sig till EU-rätten. Kollegiet har med anledning av detta delat med sig av erfarenheter och bidragit med sin sakkunskap och kommer också att fortsätta utgöra stöd för Skatteverket som ska slutföra uppdraget under 2018.

Utstationering

Kollegiet lämnade under år 2017 synpunkter på ett antal förslag på ändringar i utstationeringslagen. Kollegiets analys underströk att krav på utländska företag som vill utstationera arbetstagare till Sverige måste vara proportionerliga i förhållande till syftet med kraven, vilket i dessa fall är att skydda arbetstagarna. Kollegiet lämnade också synpunkter på en del förslag som rör utstationering inom transportsektorn, där vi bland annat framförde att det är positivt att det förtydligas vad som gäller ifråga om utstationering i aktuell sektor.

Immateriellrätt

Kollegiet följde under året de immaterialrättsliga frågorna, inklusive moderniseringen av upphovsrätten, mot bakgrund av EU-kommissionens digitala inre marknadsstrategi och inre marknadsstrategin. Särskilt fokus

har lagts på förhandlingarna om en ny EU-förordning om spritdrycker, vilken bland annat reglerar och utvidgar skyddet av geografiska ursprungsbeteckningar för sprit. Flera remisser med immaterialrättslig koppling har besvarats.

Offentlig upphandling och den inre marknaden

På detta område fokuserade kollegiet på att belysa handelsperspektivet på offentlig upphandling. Kollegiet har bland annat yttrat sig över förslagen i den så kallade Välfärdsutredningen samt flera andra förslag med koppling till offentlig upphandling.

Efterlevnad av EU-rätten

Kommerskollegium deltog i ett seminarium anordnat av Dansk Industri som handlade om den inre marknaden för varor. Där presenterade kollegiet utredningen *In Quest of Compliance – Promoting effective enforcement of the EU Single Market*. Vi lyfte fram vikten av att medlemsstaterna och kommissionen känner ett ägarskap för den inre marknaden och att ett gemensamt åtagande krävs för att den ska fungera.

3.2 Kontaktpunkterna enligt tjänstedirektivet och varuförordningen

Kommerskollegium har i uppdrag att utveckla kontaktpunkterna för tjänster och varor.

Kontaktpunkten för tjänster

Sedan 2010 tillhandahåller varje medlemsstat inom EU en eller flera elektroniska kontaktpunkter för information om fri rörlighet för tjänster.

Den svenska kontaktpunkten, Verksam.se, tillhandahålls genom ett samarbete mellan Tillväxtverket, Konsumentverket och Kommerskollegium. Var och en av dessa tre myndigheter ansvarar för olika funktioner hos kontaktpunkten. Kommerskollegium samordnar myndigheternas arbete, bland annat genom att vara sammankallande till möten med arbetsgrupp och styrgrupp. Arbetsgruppen träffades under året en gång och styrgruppen två gånger.

Under året fortsatte Kommerskollegium i samarbete med Tillväxtverket utredningen av om myndigheter kräver fysisk signatur vid ansökan om tjänstetillstånd. Kommerskollegium bedömer att krav på fysisk underskrift omöjliggör att en ansökan sker elektroniskt och på distans enligt tjänstedirektivet. Under hösten skickades därför skrivelser ut till cirka 20 myndigheter som uppmanades att utvärdera om det är

nödvändigt att kräva fysisk signatur vid ansökan om tjänstetillstånd. Myndigheter som saknade ansökningsformulär och information om tjänstetillstånd på engelska uppmanades även att översätta dessa. Som ett led i införlivandet av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet deltar Universitets- och högskolerådet i såväl styrgruppens som arbetsgruppens möten. Kommerskollegium deltar även i det nyinrättade rådet för reglerade yrken.

Kommerskollegium svarar också för den servicefunktion som kontaktpunkten tillhandahåller. Servicefunktionen har bland annat till uppgift att svara på frågor från tjänsteleverantörer och tjänstemottagare om tolkning och tillämpning av EU:s regler för tjänster.

Tabell 5: Kontaktpunkten för tjänster – servicefunktionen

År	2017	2016	2015
Antal inkomna frågor	60	42	54

Servicefunktionen besvarade 60 frågor, en ökning jämfört med 2016 då 42 frågor besvarades. En klar majoritet av frågorna rörde regler för olika affärsverksamheter, bland annat hur man praktiskt ska gå till väga för att starta ett företag.

Kontaktpunkten för varor

Sedan 2009 tillhandahåller varje medlemsstat inom EU en eller flera kontaktpunkter för information om fri rörlighet för varor. Kommerskollegium ansvarar för den svenska kontaktpunkten som tillhandahåller information om svenska regler för varor till myndigheter och företag.

Tabell 6: Kontaktpunkten för varor

År	2017	2016	2015
Antal inkomna frågor	59	93	91

De frågor som kontaktpunkten för varor hanterade under 2017 berörde många olika myndigheters verksamhetsområden. Det går dock att urskilja några områden som har förekommit i flera frågor än andra. Dessa rörde livsmedel, märkning och annan produktinformation samt alkohol och tobak. I ungefär samma storleksordning som de nyss nämnda områdena, har även frågor relaterade till byggområdet inkommit. Dyliga frågor hanteras av Boverkets kontaktpunkt för byggproduktförordningen, varför det i de fallen endast rörde sig om en vidarebefordran av själva frågan. Under 2017 hanterades ett drygt 30-tal färre ärenden jämfört med föregående år. Detta förklaras dock av att frågorna tidigare hanterades som olika ärenden när flera olika medlemsstater varit involverade. Även

under 2017 kom de flesta frågorna från utländska företag som vill saluföra produkter på den svenska marknaden och en del av dessa frågor förmedlades via ambassader eller handelskamrar.

3.3 Kontaktpunkt och samordning enligt arbetstagardirektivet

Sedan år 2016 har kollegiet i uppdrag att vara kontaktpunkt enligt arbetstagardirektivet (2014/54/EU) samt att samordna berörda myndigheters arbete med att främja likabehandling av EU-medborgare och deras familjemedlemmar.

Inom ramen för vårt samordningsuppdrag anordnade kollegiet två möten med de myndigheter som vi bedömer är de som flest EU-medborgare möter.¹ På mötena diskuterade vi aktuella frågor, såsom myndigheternas arbete avseende arbetstagares fria rörlighet, brexit och relevant rättspraxis. I enlighet med vårt uppdrag höll vi också möten med arbetsmarknadens parter för att informera om vårt uppdrag och uppmuntra dialog i frågor rörande arbetstagares fria rörlighet.

3.4 Myndighetssamarbetet inom ramen för IMI

Kommerskollegium är nationell samordnare för det myndighetssamarbete som omfattas av IMI. Samordningsfunktionen innefattar främst att registrera och utbilda behöriga myndigheter i systemet. Vidare ingår att övervaka frågeflödet och se till att svenska myndigheter och andra medlemsländers myndigheter får svar på sina frågor i tid. Kollegiet fungerar här som en kontakt mellan svenska myndigheter och EU-kommissionen. Kommerskollegium dokumenterade och interagerade under 2017 med olika motparter vid 266 tillfällen.

3.5 Kommunikationsinsatser och EU-rättsligt stöd

Kommerskollegium informerar andra myndigheter, näringslivet och allmänheten om EU:s inre marknad, med syfte att verka för ett enhetligt genomförande och en korrekt tillämpning av EU-rätten i Sverige. Kommerskollegium anpassar kommunikationen efter målgrupperna statliga myndigheter, kommuner, näringsliv och EU-medborgare.

¹ Arbetsmiljöverket, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Skatteverket, Försäkringskassan, Migrationsverket, Universitets- och högskolerådet, Svenska institutet och SKL.

3.5.1 Kommunikationsinsatser och stöd riktade mot statliga myndigheter och kommuner

Kommerskollegium genomförde flera utbildningsinsatser för myndigheter om anmälningsproceduren för tekniska föreskrifter. Kollegiet föreläste på Transportstyrelsens föreskriftsutbildningar och hos Swedac, samt höll ett möte med myndigheter kring anmälningsproceduren, myndigheternas roll i denna och deras tillämpning av tekniska regler. Ett möte hölls även mellan kollegiet och Miljömärkning Sverige AB om kriterierna för Svanen-märkning.

Inom ramen för *Forum för Tekniska Regler (FTR)* samlade kollegiet vid tre tillfällen myndigheter, Regeringskansliet, standardiseringsorganisationer, företag och branschorganisationer för att informera och samråda om utvecklingen inom teknisk regelområdet i EU och globalt.

Kommerskollegium deltar som expertmyndighet i Marknadskontrollrådet vid Swedac. I anknytning till detta arbete presenterade kollegiet information om utvecklingen kring EU:s varuförordning för rådet. Kollegiet medverkade även i förberedelserna för seminariet *Din produkt, ditt ansvar* genom deltagande i en arbetsgrupp.

3.5.2 Kommunikationsinsatser och stöd riktade till näringslivet

Kommerskollegium medverkade vid mässan Eget Företag i Stockholm under temana *digitala tjänster* och *ny i Sverige*. Uppemot 8 000 personer besökte mässan under tre dagar. Kollegiets monter besöktes av närmare 200 personer.

Kollegiet anordnade det årliga seminariet *European Businesses Exporting to Sweden* som riktar sig till EU- och EES-ländernas ambassader i Sverige och relevanta handelsfrämjande organisationer.

Kollegiet informerade, på ett seminarium som anordnades av den österrikiska ambassaden, om vad som gäller för utländska företag när de vill utstationera sin personal till Sverige.

3.5.3 Webbaserad information till utländska arbetstagare

Kollegiet bidrog till Arbetsmiljöverkets förslag till webbaserad information till utländska arbetstagare, arbetsgivare och egenföretagare som verkar eller avser att verka i Sverige. De involverade myndigheterna kom fram till att informationen bör samordnas genom att bygga vidare på befintliga webbsidor, med utgångspunkt i verksamt.se, informationsverige.se och sweden.se.

3.6 Handelshinder och fri rörlighet inom EU

3.6.1 Tillämpning och analys av anmälningsprocedurerna och arbetet inom ramen för (EU) 2015/1535 och WTO/TBT

Av förordningen (1994:2029) om tekniska regler följer att myndigheter till kollegiet ska anmäla nya eller förändrade förslag till produktkrav och krav på e-tjänster. Anmälningsproceduren, som regleras i direktiv (EU) 2015/1535 (anmälningsdirektivet), är en form av regleringsdialog som syftar till att förebygga att hinder för den fria rörligheten uppstår. Om ett förslag kan få en signifikant påverkan på handeln ska det även anmälas enligt TBT-avtalet.

I Kommerskollegiums arbete med anmälningsdirektivet ingår att granska remisser från myndigheter och Regeringskansliet, anmäla svenska författningsförslag till kommissionen och WTO:s TBT-sekretariat och bevaka anmälningar från andra medlemsländer. Arbetet med anmälningsproceduren och viktiga tendenser under året redovisas i en årsrapport som lämnas till regeringen under våren 2018.

Under 2017 granskade och yttrade sig Kommerskollegium över totalt 215 förslag till föreskrifter och andra författningar, varav 117 var föreskriftsförslag från myndigheter (se tabell 11). Jordbruksverket och Transportstyrelsen remitterade flest förslag.

Av de 215 förslagen som Kommerskollegium granskade, omfattades 33 förslag av anmälningsskyldighet enligt anmälningsdirektivet, medan kollegiet ansåg att 143 förslag inte aktualiserade anmälningsplikt. I 39 fall gjordes det inte någon bedömning av anmälningsskyldighet eftersom det inte var relevant.

Tabell 7: Anmälningar enligt anmälningsdirektivet av förslag till tekniska föreskrifter

År	2017	2016	2015
Svenska anmälningar enl. direktiv (EU)2015/1535	34	33	32
Svenska anmälningar enligt WTO:s TBT-avtal	1	0	3

Totalt har 726 anmälningar gjorts av EU:s medlemsstater under 2017. Det är en minskning jämfört med förra året där totala antalet anmälningar var 757. Som framgår av tabellen ovan anmälde Kommerskollegium 34 svenska förslag till kommissionen och ett förslag till WTO:s TBT-sekretariat under 2017. Av dessa kom 13 förslag från Regeringskansliet och resterande 21 avsåg myndighetsföreskrifter. De tre sektorer som dominerat bland anmälningarna utgjordes av jordbruk, fiske och livsmedel med 32 procent, kemiska produkter med 26 procent och transport med 18 procent.

Tabell 8: Reaktionen på förslag som anmälts enligt anmälningsdirektivet

År	2017	2017	2016	2016	2015	2015
(DU: Detaljerade utlåtanden)	DU	K	DU	K	DU	K
(K: Kommentarer)						
Svenska reaktioner på utländska förslag	0	3	1	7	0	5
Reaktioner från medlemsländer på svenska förslag	2	4	0	4	0	4
Reaktioner från kommissionen på svenska förslag	0	3	1	3	0	4

Anmärkning: Statistiken avser antalet förslag som fått reaktioner, inte det sammanlagda antalet reaktioner. Observera att statistiken är preliminär för 2017 eftersom reaktioner får lämnas till och med 31 mars 2018.

Alla länder som deltar i anmälningsproceduren samt EU-kommissionen har möjlighet att reagera på anmälda förslag, antingen i form av en kommentar eller den skarpere formen, ett detaljerat utlåtande. Antalet svenska förslag som fick reaktioner från medlemsländerna var något högre 2017 med totalt sex reaktioner, varav två detaljerade utlåtanden. Detta är att jämföra med totalt fyra reaktioner utan något detaljerat utlåtande under 2015 och 2016. Däremot har antalet reaktioner från kommissionen minskat från totalt fyra till tre under 2017 och lämnades endast i form av en kommentar. Vissa förslag från 2017 fick fler än en reaktion, så det totala antalet reaktioner från kommissionen och medlemsländerna uppgår till tio, varav sju avser kommentarer och resterande tre detaljerade utlåtanden.

Kommerskollegium bevakar också förslag som anmäls av övriga länder och reagerar på uppdrag av regeringen på förslag som riskerar att påverka den fria rörligheten negativt. Kollegiet lämnade synpunkter i form av kommentarer på tre förslag. Detta är en minskning från föregående år då antalet reaktioner var osedvanligt högt. De anmälningar som kollegiet reagerade på avsåg bland annat krav på ursprungsmärkning för vissa livsmedel samt hur olagligt innehåll i sociala medier ska hanteras.

3.6.2 Arbete med anmälningar enligt tjänstedirektivet

Sedan förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden trädde i kraft 2009 har Kommerskollegium uppdraget att anmäla nya och förändrade krav på tjänsteverksamhet i förslag till författningar till EU-kommissionen. Sedan hösten 2013 sker anmälningarna via IMI-systemet. Myndigheterna anmäler själva sina föreskrifter i IMI, varefter anmälningarna godkänns av Kommerskollegium för vidarebefordran till

EU-kommissionen. Författningar som härrör från Regeringskansliet upprättas dock av Kommerskollegium.

Av de totalt 215 remisser som inkom till Kommerskollegium granskades 137 utifrån tjänstedirektivets anmälningsskrav för att se om kraven i den remitterade författningen kan omfattas av tjänstedirektivets anmälningsskrav. Detta är en ökning jämfört med år 2016 då 126 författningsförslag granskades. Majoriteten av de granskade författningarna utgjordes av föreskriftsförslag från myndigheter. Jordbruksverket, Transportstyrelsen och Miljö- och energidepartementet remitterade flest förslag.

Tabell 9: Svenska anmälningar enligt tjänstedirektivet 2006/123/EG

År	2017	2016	2015
Antal svenska anmälningar	14	18	22

Under 2017 gjorde Sverige, via Kommerskollegium, 14 anmälningar enligt tjänstedirektivet. Det är en minskning i förhållande till år 2016, då 18 anmälningar gjordes.

Totalt gjordes 74 anmälningar av EU:s medlemsstater under 2017. Kommerskollegium skickade varje vecka en sammanställning av utländska och svenska anmälningar till Regeringskansliet och tog fram en årsrapport som analyserade tendenser inom regleringen av tjänsteverksamheter.

3.6.3 Arbetet med EU:s standardiseringspolitik

Kommerskollegium har i uppdrag att i samarbete med svenska intressenter bevaka utvecklingen av EU:s standardiseringspolitik och utvecklingstendenser inom standardiseringen.

För att förbättra samordningen inför möten med EU:s standardiseringskommitté och öka möjligheterna till genomslag för svenska intressen har särskilda förmöten hållits med representanter från standardiseringsorganisationerna, Regeringskansliet och berörda myndigheter. Vidare har kollegiet deltagit i ett möte i Bryssel med styrgruppen för det gemensamma standardiseringsinitiativet.

Kollegiet höll två möten med myndigheter och näringsliv inom ramen för kollegiets *Forum för standardiseringsfrågor*, vars syfte är att stärka samordningen och öka medvetenheten om standardiseringspolitiken. Kollegiet genomförde en särskild utbildningsinsats om

standardiseringspolitiken och standardiseringsmandat för projektledare på SIS, *Swedish Standards Institute*.

3.6.4 Arbetet med tillämpning av tekniska regler

EU:s varuförordning 764/2008/EG och den svenska marknadskontrollförordningen gäller för myndighetsbeslut som hindrar försäljning av varor som lagligen säljs i andra EU-länder och som inte omfattas av harmoniserad EU-lagstiftning. Kommerskollegium har i uppgift att ta emot beslut som svenska myndigheter fattar mot ekonomiska aktörer och anmäla besluten till EU-kommissionen. Dessutom stödjer kollegiet myndigheter och kommuner i frågor kring tillämpning av varuförordningen, gränsdragning till andra EU-regelverk samt principen om ömsesidigt erkännande.

Liksom tidigare år rapporterade kollegiet sina erfarenheter från kontaktpunkten för varor och tillämpningen av varuförordningen i Sverige till regeringen, som skickar årsrapporten vidare till kommissionen.

Förslaget från kommissionen för en ny förordning om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande publicerades i december 2017 och kommer att förhandlas under 2018 i rådets arbetsgrupp. Kollegiet lämnade preliminära synpunkter till Regeringskansliet.

3.6.5 SOLVIT-nätverkets arbete

Kommerskollegium inrymmer Sveriges SOLVIT-funktion och tar därmed emot och hanterar klagomål om hinder mot den fria rörligheten som företag och privatpersoner stött på i fall där myndigheter inte tillämpar EU-rätten korrekt. SOLVIT drivs i EU-kommissionens regi. Arbetet handlar om att på informell väg och i dialog med berörda myndigheter försöka komma till rätta med de hinder som klagomålen handlar om.

Tabell 10: Hinderärenden för SOLVIT Sverige

År	2017	2016	2015
Varor	18	13	16
Tjänster	8	9	12
Kapital	11	3	0
Personer	156	150	184
Totalt	193	175	212
SOLVIT-databasen	182	105	93

SOLVIT Sverige tog emot 193 ärenden under 2017, det vill säga något fler än föregående år. De allra flesta hanterades i samarbete med andra EU-länders SOLVIT-center inom ramen för nätverkets gemensamma databas. Endast ett fåtal ärenden hanterades utan att något annat SOLVIT-center engagerades. 125 ärenden handlade om problem som uppstått i Sverige, övriga 68 om problem som har uppstått i andra medlemsstater.

Ärendena under 2017 handlade till övervägande del om hinder för privatpersoner. 156 av de 193 inkomna ärendena till SOLVIT Sverige gällde personrörlighet. 114 av dessa gällde problem som uppstått i Sverige. Ungefär en femtedel av dessa handlade om EU-medborgares svårigheter att bli folkbokförda och få personnummer i Sverige. Lika många handlade om hinder som uppstår till följd av långa handläggningstider hos Migrationsverket. Lösningarna på dessa problem är beroende av strukturella förändringar och kan inte lösas av SOLVIT.

I likhet med närmast föregående år var antalet ärenden anmälda av företag lågt, något som SOLVIT Sverige har gemensamt med nätverket i stort.

Under 2017 publicerades en sammanställning med exempel på ärenden som hanterats av SOLVIT Sverige under 2016.

3.7 Förlikningsorganet

Kommerskollegium är sedan 2014 förlikningsorgan i avtalstvister om vägtullar enligt lagen (2013:1164) om elektroniska vägtullsystem.

EU har utarbetat ett system i syfte att skapa en gemensam marknad för betalning av samtliga vägavgifter inom EU genom en enda fordonsutrustning och ett enda avtal. Kollegiet kan utses som medlare i de fall avgiftsupptagare och betalningsförmedlare inte kommer överens om avtalsvillkoren.

Under 2017 fick kollegiet inte några medlingsuppdrag, vilket berodde på att Sverige ännu inte har realiserat möjligheten att betala via transponder/betalningsförmedlare. Av den anledningen finns inga EETS-betalningsförmedlare som önskar verka i Sverige som därmed skulle kunna bli aktuella för förlikningsorganet. Kollegiets arbete med att ta fram föreskrifter slutfördes under hösten 2017.

3.8 Remissvar

Tabell 11: Remissvar – antal och tid (timmar)

År	2017		2016		2015	
	Antal	Tim	Antal	Tim	Antal	Tim
Svar på remisser från Regeringskansliet	98	2 744	117	2 213	101	2 382
Svar på remisser från övriga myndigheter	117	1 690	117	1 287	108	2 449
Totalt	215	4 434	234	3 500	209	4 831

Tabellen ovan avser myndighetens samlade antal yttranden. Antalet remissvar minskade något jämfört med 2016, samtidigt som tidsåtgången ökade. En förklaring till den ökade tidsåtgången är att fler remisser än året innan granskades utifrån tjänstedirektivets anmälningsskrav, se avsnitt 3.6.2 ovan.

3.9 Kostnader – Inre marknaden

Tabell 12: Kostnader Inre marknaden

År	2017	2016	2015
	mkr	mkr	mkr
Totala kostnader	29,9	30,8	32,4
<i>Varav:</i>			
Analyser och utredningar	9,4	10,2	10,8
Kontaktpunkter för varor och tjänster	4,0	3,9	4,0
Internal Market Information system (IMI)	0,5	1,1	0,5
Informationsinsatser och EU-rättsligt stöd	2,9	3,3	3,4
Anmälningssprocedurena	3,4	3,0	2,1
SOLVIT	4,4	5,1	5,7
Förlikningsorgan	0,2	0,2	0,7
Svar på remisser från Regeringskansliet	3,2	2,6	2,6
Svar på remisser från övriga myndigheter	1,9	1,4	2,6

Av tabellen ovan framgår hur kostnaderna utvecklats de senaste tre åren, totalt och per prestationstyp, för kollegiets insatser inom området den inre marknaden.

De totala kostnaderna ligger på en något lägre nivå jämfört med 2016. För flera prestationstyper minskade kostnaderna men ökningarna kan också noteras, främst för svar på remisser såväl från Regeringskansliet som från övriga myndigheter.

4 EU:s externa handelspolitik

Inom området EU:s externa handelspolitik ska Kommerskollegium särskilt verka för en handelspolitik som bygger på frihandel och att det multilaterala handelssystemet är öppet och starkt. Kollegiet ska följa och analysera EU:s handelspolitik, utvecklingen i WTO, inklusive i pågående förhandlingar, samt bilaterala och regionala handels- och partnerskapsavtal liksom EU:s övriga handelsförbindelser, inklusive autonoma handelsarrangemang, internationella investeringsavtal och ekonomiska samarbetsavtal. Kollegiet ska också värna om att Sverige och EU följer sina internationella handelspolitiska åtaganden.

Tabell 13: Publikationer, möten, seminarier, m.m.

År	2017	2016	2015
Antal framtagna publikationer m.m.	6	5	11
Antal internationella möten som kollegiet deltagit i	59	86	108
varav EU	52	75	89
WTO	6	10	16
FN	1	1	3
Antalet seminarier/konferenser/utbildningar som kollegiet hållit i eller framträtt vid	64	37	39
varav i Sverige	57	27	22
utanför Sverige	7	10	17

Som framgår av tabellen ovan minskade antalet internationella möten något, till förmån för seminarier, konferenser och utbildningar.

4.1 Analyser och utredningar – EU:s externa handelspolitik

Tabell 14: Expedierade utredningar, yttranden och brev

År	2017		2016		2015	
	Antal	Tim	Antal	Tim	Antal	Tim
Utredningar, yttranden, brev	547	22 595	447	24 748	556	25 647

Minskningen av nedlagda timmar i tabellen ovan mellan 2017 och 2016 beror på att Hållbar utveckling särredovisas 2017 under avsnitt 8 nedan. Om särredovisning inte gjorts hade antal timmar 2017 summerat till 26 225 timmar i tabellen ovan, en ökning med 1 477 timmar jämfört med 2016.

4.1.1 Skyddsinstrument

Enligt regleringsbrevet för 2017 ska Kommerskollegium bistå med expert- och analysstöd bland annat vad avser handelspolitiska skyddsåtgärder samt särskilt ge löpande analysstöd i förhandlingarna om ändringar av EU:s antidumpningsförordning.

Under 2017 har Kommerskollegium fortsatt att bidra till det pågående arbetet med utvecklingen av både EU:s och WTO:s handelspolitiska skyddsinstrument.

Kollegiet bistod med analyser och förhandlingsunderlag inom ramen för moderniseringen av EU:s skyddsinstrument. Vidare bistod kollegiet med analyser och förhandlingsunderlag avseende Kinas anslutningsprotokoll till WTO och frågan om marknadsekonomisk status, en fråga som fick sin lösning i slutet av december månad då rådet och parlamentets förslag till ändringar i EU:s antidumpnings- och subventionsförordningar antogs.

Under året genomförde kollegiet flera kommunikationsinsatser inom området handelspolitiska skyddsåtgärder.

4.1.2 Ursprungsregler och handel

Det löpande arbetet med ursprungsregler kan delas upp i tre kategorier: frihandelsavtal, deltagande i kommittéer och expertmöten samt information till företag.

Bland frihandelsavtalen lades mest fokus på Kanada, Japan, Mexiko och Mercosur. Vidare lämnades bidrag till olika så kallade basutredningar (utredningar inför förhandlingar om frihandelsavtal) som genomfördes under året. Analyser och underlag för att ta fram svenska ståndpunkter om ursprungsregler lämnades löpande till UD.

Kollegiet svarar löpande på frågor om ursprungsregler (regler för fastställande av gods ursprung) från företag men var under 2017 mer aktiva i att informera näringslivet om nya frihandelsavtal. Tillsammans med två handelskamrar genomfördes tre seminarier om ursprungsregler i Malmö, Växjö och Västerås.

En utredning om utnyttjande av ursprungsregler och tullpreferenser i frihandelsavtal färdigställdes under 2017 och preliminära resultat presenterades vid konferenser i Etiopien respektive Italien.

4.1.3 Immaterialrätt

Inom ramen för EU:s bilaterala frihandelsavtalsförhandlingar analyserade kollegiet också förhandlingsmandat och behovet av immaterialrättsliga

regler på olika marknader i basutredningar. Kollegiet analyserade och yttrade sig över förslag som kommit inom ramen för förhandlingarna om en ny EU-förordning om sprit, vilken bland annat reglerar och utvidgar skyddet för geografiska ursprungsbeteckningar. Flera remisser med immaterialrättslig koppling har besvarats. Immaterialrätt berördes även i kollegiets första analys av brexit, om alternativ till framtida regelverk för handeln med tjänster och tull- och handelsprocedurer.

4.1.4 Offentlig upphandling

Kollegiets arbete handlade framför allt om stöd till Regeringskansliet inom ramen för EU:s bilaterala frihandelsavtalsförhandlingar. Analyserna rörde förhandlingsmandat, upphandlingsregler, marknadstillträdesbud och basutredningar. Som en del av ett regeringsuppdrag analyserade kollegiet även frihandelsavtalet med Kanada (Ceta) och dess effekter på möjligheten att använda offentlig upphandling för att främja djurskydd och användningen av ekologiska, miljöanpassade och rättvisemärkta varor. Kommerskollegium följde även anslutningar till WTO:s avtal om offentlig upphandling, Government Procurement Agreement (GPA), och yttrade sig över Rysslands första GPA-bud.

4.1.5 Tullområdet

Kollegiet granskade parternas tullbud för industrivaror inom EU:s tullförhandlingar om frihandelsavtal. Vidare tog kollegiet fram analyser om brexit, deltog i olika informationsinsatser om brexit och i WTO:s ITA-kommittémöte.

Kollegiet lämnade också synpunkter inför Tullverkets möten i tullexpertgruppen för särskilda förfaranden i Bryssel samt agerade som svensk representant i kommissionens arbetsgrupp för tullfrågor av ekonomisk natur (ETQG).

4.1.6 Jordbruk och SPS-åtgärder

Jordbruk

Kollegiet analyserade i samarbete med Jordbruksverket svenska intressen på jordbruksområdet inom ramen för EU:s förhandlingar av frihandelsavtal, liksom EU-kommissionens analys av samlade marknadseffekter för jordbruket av EU:s frihandelsavtal.

Kollegiet deltog löpande i Regeringskansliets möten om jordbruk och internationella handelsfrågor, samt bidrog med underlag till och deltog i två möten i OECD:s gemensamma arbetsgrupp för jordbruk och handel. Kollegiet informerade också berörda exportföretag om USA:s

konsultationer om ett eventuellt återinförande av strafftullar i hormontvisten i WTO samt sammanställde ett underlag om möjliga konsekvenser av strafftullar.

SPS

Under året färdigställdes och kommunicerades utredningen *New Trade Facilitation Obligations in the SPS Area* som också presenterades i Genève, på UD och på Näringsdepartementet.

Kollegiet deltog tillsammans med ett tjugotal myndigheter och organisationer i regeringsuppdraget om samverkan mot antibiotikaresistens.

4.1.7 Internationellt regulativt samarbete

I Kommerskollegiums uppdrag ingår att främja globalt regulativt samarbete, att avlägsna onödiga tekniska handelshinder (TBT) och att förebygga uppkomsten av nya tekniska handelshinder. Kollegiet deltar i aktiviteter som rör tekniska regelfrågor i EU, WTO, FN, OECD samt i internationellt regulativt och standardiseringspolitiskt arbete, bland annat inom ramen för bilaterala frihandelsförhandlingar.

Kommerskollegium är svensk upplysningscentral, *TBT Enquiry Point*, inom ramen för TBT-avtalet och svarar på frågor från andra WTO-medlemmar samt svarar på andra regelfrågor kopplade till varor eller frihandelsavtal.

Under 2017 gjorde kollegiet en utvärdering av sitt arbete med TBT-relaterat utvecklingssamarbete. Utvärderingen resulterade i en rapport som identifierar framgångsfaktorer och fallgropar i arbetet för en effektivare kapacitetsuppbyggnad och mer hållbara resultat. Etablerade biståndsgivare som *American National Standards Institute*, *Physikalisch-Technische Bundesanstalt* och *Standards Council of Canada*, lämnade synpunkter i utvärderingsarbetet. Utvärderingen presenterades vid TBT-kommitténs möte i november. Presentationen ledde till ett antal förfrågningar efter kollegiets kompetens på utvecklingssamarbete, både av enskilda WTO-länder och WTO- sekretariatet

Under året granskade och lämnade kollegiet synpunkter på underlag till OECD:s handelskommitté och dess möten för internationellt regulativt samarbete, inklusive de svenska ståndpunkter som behandlades där.

Kollegiet deltog i Uneces (FN:s ekonomiska kommission för Europa) arbetsgrupp WP.6 för regulativt samarbete och standardiseringspolitik, där ett av kollegiets ämnesråd innehar posten som vice ordförande.

Kollegiet tillsammans med Swedac var värd för ett möte med undergruppen för marknadskontroll (MARS) i Stockholm.

Inom ramen för bilaterala förhandlingar om frihandelsavtal bidrog kollegiet med stöd i de regulativa avsnitten med särskilt fokus på analys kring de regulativa frågorna i frihandelsförhandlingarna mellan EU och Kanada (Ceta).

Kollegiet var även samrådsinstans och lämnade synpunkter inom ramen för Swedacs regeringsuppdrag om brexit med fokus på regulativa frågor, samt i regeringsuppdraget om hur ackreditering och standardisering kan användas för att främja svensk export.

4.1.8 Handelsprocedurer

Kollegiet avlämnade i mars 2017 en slutrapport för det regeringsuppdrag gällande tull- och handelsprocedurer vid en eventuell brexit som påbörjades i november 2016. Rapporten presenterades vid totalt ca 35 tillfällen, inom Regeringskansliet, hos EU:s ministerråd (rådet) och europeiska kommissionen (kommissionen), på ett riksdagsseminarium, Tulldagarna, Riksbanken, Business Sweden, i Almedalen, på Europaforum i Hässleholm, på Utrikespolitiska institutet, hos branschorganisationer, handelskamrar och företag, för statssekreterare från Norge och Belgien samt vid ett besök från Storbritanniens handelsdepartement. Diskussionsunderlag och positionspapper gällande brexit analyserades.

Under 2017 bevakade och informerade kollegiet löpande om implementeringsprocessen av WTO-avtalet om handelsprocedurer. Avtalet trädde i kraft i februari 2017.

Kollegiet analyserade handelsproceduravsnitten i frihandelsavtalsförhandlingar med Chile, Mexico och Mercosur och jämförde dessa med WTO-avtalet om förenklade handelsprocedurer. På förfrågan av UD analyserade kollegiet också den färdigförhandlade handelsprocedurtexten i avtalet med Japan och jämförde handelsprocedurtexten med de svenska prioriteringarna i förhandlingarna. Kollegiet identifierade vidare svenska intressen inför förhandlingarna om en modernisering av frihandelsavtalet med Chile, samt inför ett framtida frihandelsavtal med Australien.

Två möten hölls i handelsprocedurrådet Swepro. Kollegiet tillhandahåller kansli för Swepro och ansvarar för att arrangera mötena. Årets möten hölls i september och december. Vid det första mötet behandlades olika aktuella frågor på handelsprocedurområdet medan det andra mötet uteslutande ägnades åt brexit.

Kollegiet deltog under 2017 i UN/CEFACT:s arbete med standardisering och harmonisering av handelsprocedurer. Det handlade om deltagande på strategisk nivå i egenskap av *Head of Delegation* (HoD) för den svenska delegationen. Arbetet bestod i förberedelser inför plenarmöte och löpande hantering av ärenden kopplade till HoD-rollen, bland annat spridning av information till svenska experter.

4.1.9 Internationella investeringar

Kollegiet bistod Regeringskansliet med analyser av EU:s pågående respektive kommande förhandlingar om investeringsavtal med Japan, Chile, Turkiet, Nya Zeeland och Australien.

Kollegiet analyserade investeringskapitlet i Ceta. Vidare analyserade kollegiet Belgiens begäran till EU-domstolen om yttrande rörande Cetas förenlighet med unionsrätten, EU-domstolens dom rörande EU:s frihandelsavtal med Singapore, ICSID:s regler, samt kommissionens förslag till förordning om investeringsgranskning. Kollegiet undersökte och analyserade även hur svenska bilaterala investeringsavtal (BIT:s) används i praktiken. Kollegiet bistod kontinuerligt Regeringskansliet med information och underlag rörande förslaget till en internationell investeringsdomstol (MIC).

4.1.10 Handelshinder och marknadstillträde

Kommerskollegium har i uppdrag att förebygga, minska och undanröja handelshinder. I arbetet med handelshinder i länder utanför EU har kollegiet under 2017 deltagit i elva möten i EU:s marknadstillträdeskommitté i Bryssel. I kommittén tog kollegiet under året upp eller kommenterade ett antal handelshinder som anmälts till kollegiet eller som kollegiet på annat sätt vet berör svenska intressen. Det gällde bland annat handelshinder i Turkiet, Brasilien, Algeriet, Indonesien, Ryssland och Vietnam. Vidare kommenterade kollegiet handels- och investeringshindersrapporter, riktlinjer för *European Economic Diplomacy*, EU:s paket om cirkulär ekonomi och andra frågor som tagits upp i kommittén.

Arbetet i marknadstillträdeskommittén innebär ett nära samarbete mellan EU-kommissionen, EU:s medlemsstater och näringslivet. I kommittén arbetar man bland annat med nyckelhinderslistor över prioriterade handelshinder hos ett trettiotal av EU:s främsta handelspartners. Kommerskollegium framförde under året såväl muntliga som skriftliga synpunkter på förslag på uppdateringar av nyckelhinderslistorna för Kina, Brasilien, Turkiet, Argentina, Sydafrika, Filippinerna och Ryssland.

Kollegiet tog vidare fram underlag om aktuella handelshinder inför Sveriges bilaterala blandkommissionsmöten med Kina, Indien, Saudiarabien och Brasilien. Kollegiet medverkade och redogjorde för aktuella handelshinder vid blandkommissionsmötet i Saudiarabien, och deltog vid det bilaterala möte med Brasilien som hölls i Stockholm. För att inhämta uppgifter skickade kollegiet ut enkäter inför de olika mötena till svenska företag samt hade kontakter med Sveriges ambassader, Business Sweden och handelskammare.

4.1.11 Övriga insatser, ej fördelade på expertområden ovan

Två videokonferenser hölls mellan kollegiet och Världsbankens *Trade and Competitiveness Global Practice*. Vid konferenserna utbytte kollegiets medarbetare erfarenheter med Världsbanken om aktuella handelspolitiska frågor, planerade för framtida samarbete och presenterade arbetet med brexit.

4.2 Pågående förhandlingsprocesser

Kollegiet ska följa och analysera utvecklingen i WTO, inklusive i pågående förhandlingar, samt bilaterala och regionala handelsavtal.

Tabell 15: Kostnader Pågående förhandlingsprocesser

År	2017	2016	2015
	mkr	mkr	Mkr
Förhandlingsprocesser	16,1	13,0	13,9
Varav frihandelsavtal	11,7	9,0	9,3

Kostnaderna i tabellen ovan avser hela kollegiets arbete med pågående förhandlingsprocesser och frihandelsavtal. Kostnadsökningen förklaras närmast av kollegiets analys av frihandelsavtalet mellan EU och Kanada (Ceta).

4.2.1 WTO

Kollegiet följde under året utvecklingen i WTO inför förhandlingarna inför WTO:s elfte ministerkonferens i Buenos Aires i december 2017. Kollegiet deltog i Regeringskansliets delegation till ministermötet. Vidare följde kollegiet utvecklingen i WTO:s *Dispute Settlement Body*. Kollegiet deltog också regelbundet i WTO-samordningsmöten med UD, representationen i Genève och representationen i Bryssel.

Vad avser tvistlösning i frihandelsavtal analyserade kollegiet tvistlösningsregler inom ramen för EU:s förhandlingar om

frihandelsavtal, bland annat genom att analysera förhandlingsmandat och textförslag och genom att ta fram analyser till basutredningar.

4.2.2 Regionala och bilaterala handelsavtal

Kommerskollegium har i uppdrag att följa och analysera EU:s pågående förhandlingar om bilaterala och regionala frihandelsavtal. En central del i arbetet är löpande analysarbete där kollegiet bistår Regeringskansliet med granskning av textutkast och bud, vilka ligger till grund för Sveriges förhandlingsposition. En annan viktig del är utredningsarbete inför kommande och inom ramen för pågående förhandlingar, liksom i vissa fall analys av ingångna avtal.

Inom området frihandelsavtal låg fokus under första delen av året på det färdigförhandlade frihandelsavtalet mellan EU och Kanada (Ceta). Som uppföljning till ett tidigare regeringsuppdrag genomförde kollegiet en fördjupad analys av Ceta. Analysen innefattade bestämmelserna om investeringsskydd, offentlig upphandling, miljö- och hälsorelaterade frågor, tjänstehandel och forumet för regleringssamarbete och redovisades för regeringen i april 2017. Samråd skedde med 23 myndigheter och akademiska institutioner genom myndighetsbesök, individuella- och telefonmöten samt ett skriftligt remissförfarande.

Kollegiet genomförde även ett dialogmöte om frihandelsavtalsförhandlingar och Ceta med representanter för civilsamhället, arbetsmarknadens parter och näringslivet. Utredningen presenterades för handelsministern samt för riksdagsledamöter i Miljöpartiet och Socialdemokraterna. Uppdraget till kollegiet blev också föremål för en interpellationsdebatt i Sveriges Riksdag och uppmärksammades efter sitt färdigställande i media. Analysen användes slutligen som underlag vid framtagandet av regeringens proposition för ratificering av Ceta i riksdagen.

Arbetet med Ceta-utredningen bidrog till att Kommerskollegium tog fram nya interna arbetssätt för att involvera fler intressenter i kollegiets arbete med frihandelsavtal. Inför basutredningarna för Turkiet, Chile, Nya Zeeland och Australien genomfördes för första gången konsultationer med civilsamhällesorganisationer och arbetsmarknadens parter.

Inför EU:s nya förhandlingar genomförde kollegiet basutredningar om EU:s förhandlingar med Turkiet, Chile, Australien och Nya Zeeland samt granskade förslag till förhandlingsdirektiv för dessa förhandlingar. Kollegiet granskade även textförslag inom ramen för förhandlingarna med Japan, Mercosur, Mexiko och Indonesien samt deltog i tekniska möten med Europeiska kommissionen.

Kollegiet genomförde vidare en utredning om omförhandlingen av frihandelsavtalet mellan Kanada, Mexiko och USA, *North American Free Trade Agreement* (Nafta), och dess eventuella påverkan på svenska företag. Utredningen visar att Nafta indirekt gynnar svenska företag som har verksamhet i Nordamerika eftersom företag som etablerat sig i ett av länderna även kan sälja sina produkter över gränserna i regionen tullfritt om produkterna uppfyller ursprungsreglerna i avtalet. Utredningen har vid flera tillfällen uppmärksammats i media, bland annat med ett inslag i Sveriges Radio.

Ett analysarbete genomfördes kring EU-domstolens yttrande om EU:s behörighet att underteckna och ingå ett frihandelsavtal med Singapore. Kollegiet deltog i ett möte med rådets rättstjänst samt hade en dialog med UD om effekterna av domen.

Kollegiet började i oktober att arbeta med regeringsuppdraget att ta fram ett fördjupat kunskapsunderlag om svenska handelsintressen inför förhandlingarna om en ny handelsrelation mellan EU och Storbritannien efter brexit. För att få in synpunkter och information i utredningsarbetet höll kollegiet ett särskilt möte med branschorganisationer.

Kommunikation om frihandelsavtal

Kommerskollegium kommunicerade under året med myndigheter, näringsliv, civilsamhälle och arbetsmarknadens parter, politiker samt med Europeiska kommissionen om nya frihandelsavtal och frihandelsförhandlingar i olika forum.

Kollegiet svarade på förfrågningar från företag och privatpersoner om frihandelsavtal, i synnerhet om Ceta innehåll och ikraftträdande samt EU:s frihandelsavtal med Vietnam.

Kollegiets Ceta-utredning har väckt intresse hos media, civilsamhällesorganisationer och politiker. Experter från kollegiet informerade om innehållet i Ceta vid två seminarier i riksdagen arrangerade av Miljöpartiet respektive Socialdemokraterna.

Kollegiet skapade en webbportal som samlar information om Ceta. Portalen innehåller information om Ceta som riktar sig till myndigheter, beslutsfattare, civilsamhället och allmänheten. Vidare ger portalen praktisk information om avtalet och handledning för svenska företag som vill göra affärer med Kanada. Portalen presenterades för Tullverket, Business Sweden och vid ett informellt möte med Europeiska kommissionen.

Kollegiet medverkade med presentationer vid ett antal företagsseminarier i samarbete med handelskamrarna, om betydelsen av frihandelsavtal, liksom om pågående och avslutade frihandelsavtalsförhandlingar. Presentationer om frihandelsavtal efterfrågades även av andra intressenter, till exempel norska Miljödepartementet.

Inom ramen för arbetet med kommunikation om och implementering av frihandelsavtal tog kollegiet emot besök från kommissionens handelsdirektorat.

Kollegiet medverkade även vid flera tillfällen i diskussioner om frihandelsförhandlingar inom ramen för två informella nätverk: *frihandelsgruppen*, som samordnas av Svenskt Näringsliv och som bland annat omfattar branschorganisationer, fackförbund och kommissionen, respektive *TTIP-nätverket*, där kollegiet ingår tillsammans med Regeringskansliet, SKL och arbetsmarknadens parter.

4.3 Övrigt EU:s externa handelspolitik

4.3.1 Handelshinderärenden utanför EU

Tabell 16: Handelshinderärenden

År	2017	2016	2015
Handelshinderärenden utanför EU	11	8	8

Antalet avslutade handelshinderärenden utanför EU låg under året i nivå med de föregående åren. Under 2017 var de ärenden som avslutades av enklare slag och de kunde besvaras eller åtgärdas ganska omgående. Det finns också handelshinderärenden som kollegiet har arbetat med under flera år. Några sådana ärenden har dock inte avslutats under 2017. Utöver enskilda handelshinder som anmäls till kollegiet rapporterar såväl svenska ambassader som Business Sweden handelshinder till kollegiet. Denna information används återkommande för att föra fram svenska intressen i marknadstillträdeskommittén i Bryssel och i andra sammanhang.

4.3.2 Tull suspensionsärenden, m.m.

Tabell 17: Tull suspensioner

År	2017	2016	2015
Ärenden om tull suspensioner	14	10	8

Kollegiet tar emot ansökningar från svenska företag om autonoma tull befrielser och tull kvoter. Kollegiet deltar också som svensk representant i *Economic Tariff Question Group (ETQG)*. Genom att aktivt bevaka svenska intressen inom ramen för ETQG medverkar kollegiet till att EU:s system för tull befrielser och tull kvoter ger det svenska näringslivet en minskad tull belastning. Kollegiet hanterade under 2017 något fler ärenden än året innan.

4.3.3 Licensärenden och kvottillstånd för ryskt virke

Tabell 18: Licensärenden

År	2017	2016	2015
Licensärenden	5 279	3 748	11

Antalet licensärenden ökade 2017. Antalet ärenden var 5 279 stycken jämfört med 3 748 år 2016. Alla ärenden utom nio textilärenden gäller järn och stål. Licenskraven för textilvaror upphörde under året. För Vitryssland slopades kraven för textilvaror och för Nordkorea ersattes de av sanktioner i form av ett importförbud.

Orsaken till ökningen av antalet licenser är främst att importlicenskrav för import av järn- och stålvaror licensärendena bara tillämpades under en del av 2016 medan de under 2017 gällde under hela året. Importlicenskraven för järn och stål gäller för alla länder utom Norge, Island och Liechtenstein.

Kollegiet utfärdar också så kallade kvottillstånd för ryska exporttullkvoter för virke. Antalet utfärdade kvottillstånd år 2017 var sex jämfört med nio stycken år 2016.

4.3.4 Handelskammartillsyn

Kollegiet genomförde tillsynsbesök vid en av landets auktoriserade handelskammare. Under besöket informerade kollegiet om aktuella handelspolitiska frågor och kollegiets verksamhet samt utförde tillsyn över handelskamrarnas utfärdande av handelsdokument. Därutöver handlades löpande ärenden, exempelvis allmänna frågor från handelskamrar, fastställande av stadgeändringar etc.

4.4 Kollegiets kostnader – EU:s externa handelspolitik

Tabell 19: Kostnader EU:s externa handelspolitik

År	2017 mkr	2016 mkr	2015 mkr
Totala kostnader	33,6	37,5	34,9
Analyser och utredningar	28,2	30,7	29,8
varav:			
- Skyddsinstrument (antidumping, m.m.)	2,0	2,6	1,9
- Regionalt/bilateralt	6,5	4,9	5,2
- Hållbar utveckling, handel/miljö, m.m.	-	4,2	3,5
- Tullar, annat än tullärenden	1,5	2,3	3,1
- Ursprungsregler	2,7	2,6	2,2
- Immaterialrätt	0,5	0,5	0,7
- Offentlig upphandling	0,5	0,4	0,7
- WTO-frågor (inkl tvistlösning)	0,9	1,5	0,9
- Investeringar	2,1	1,9	1,6
- Handelspolitiska kommittén	0,3	0,4	0,3
- Jordbruk och SPS	3,8	3,0	2,5
- Tekniska regler	3,8	2,7	3,4
- Handelsprocedurer	1,7	1,4	1,2
- Handelshinder och marknadstillträde	1,8	2,2	2,5
- Övriga ej fördelade analysunderlag, m.m.	0,1	0,1	0,1
Förmedla och utbyta kunskap	2,7	3,0	3,7
Övrigt EU:s externa handelspolitik	2,7	3,8	1,4
Handelshinderärenden utanför EU	0,4	0,4	0,7
Tull suspensionsärenden, m.m.	0,4	0,9	0,4
Licensärenden, m.m. inkl utveckling	1,8	2,4	0,2
- varav kravställning, m.m. av nytt licenssystem	0,2	0,7	
Handelskammartillsyn	0,1	0,1	0,1

Minskningen av de totala kostnaderna beror på att *Hållbar utveckling* särredovisas 2017 under avsnitt 8 med kostnaderna i tabell 28. Om kostnaderna legat kvar här hade en marginell kostnadsökning totalt uppvisats. Kostnaderna hade då för *Analyser och utredningar* ökat med 1,7 miljoner och för att *Förmedla och utbyta kunskap* varit oförändrade.

Kostnaderna för kollegiets licenshantering minskade med 0,6 miljoner kronor, vilket främst beror på att under 2016 återinfördes krav på ställlicenser samt att kraven på ett nytt licenssystem utarbetades. Ett upphandlingsförfarande ägde rum 2017 och 2018 kommer det upphandlade systemet att utvecklas och driftsättas.

5 Handelsutvecklingen

Kommerskollegium ska följa och analysera utveckling och tendenser i den internationella handeln. Kollegiet ska även analysera handelsstatistik och företagsspecifika data i syfte att följa utvecklingen och utforska drivkrafter bakom Sveriges handel med varor och tjänster liksom internationella investeringars betydelse för handelsutvecklingen.

Tabell 20: Publikationer, möten, seminarier, m.m.

År	2017	2016	2015
Antal framtagna publikationer m.m.	5	6	7
Antal internationella möten som kollegiet deltagit i	11	11	19
Varav OECD	10	9	17
FN	1	2	1
Antal seminarier/konferenser/utbildningar som kollegiet hållit i eller framträtt (som en programpunkt) vid	30	19	18
Varav i Sverige	21	15	10
Utomlands	9	4	8

Anmärkning: Från och med 2017 ingår även gymnasieutbildningar. Siffrorna för 2015 och 2016 har därför justerats jämfört med tidigare årsredovisningar.

Som framgår av tabellen ovan tog kollegiet fram fem publikationer som rör handelsutvecklingen under 2017. Fyra av dessa är kollegiets kvartalsrapporter över svensk handelsstatistik. Den femte är en upphandlad och externt publicerad rapport som analyserade effekter av handelshinder på Sveriges och EU:s export *Europe Fettered – The impact of crisis-era trade distortions*.

Kollegiet arrangerade under året eller på annat sätt förmedlade sin kunskap om handelsutvecklingen vid 30 tillfällen, vilket är en betydande ökning jämfört med 2016. Ökningen beror främst på ökad aktivitet vad gäller presentationer av kollegiets skolmaterial på (främst) gymnasieskolor. Vid nio tillfällen arrangerade kollegiet eller höll presentationer utomlands.

Tabell 21: Expedierade utredningar, yttranden och brev

År	2017		2016		2015	
	antal	tim	antal	tim	antal	tim
Utredningar/yttranden/brev	61	6 852	52	7 052	50	7 125
varav utrikeshandelsstatistik	33	1 266	19	553	22	529

Som framgår av tabell 21 ökade antalet utredningar, yttranden och brev kopplade till utrikeshandelsstatistik år 2017. Detta beror främst på arbetet med en ny statistikdatabas, vilket även förklarar att antalet timmar för utrikeshandelsstatistiken ökade.

5.1 Analyser och utredningar inom handelsutvecklingen

Kommerskollegium fortsatte under 2017 arbetet med att analysera handelns koppling till sysselsättning och särskilt den sektoriella fördelningen av sysselsättningen kopplad till utrikeshandeln. Arbetet var en uppföljning på promemorian som besvarade uppdraget under punkt 3.2 i 2016 års regleringsbrev samt på rapporten *Trade is Essential for Jobs – a Value Chain Perspective for Sweden* från 2015. Arbetet avses publiceras under 2018.

Kollegiet analyserade under 2017 även den så kallade globala handelsinbromsningen, dess orsaker och konsekvenser. Resultatet av analysen redovisades i en promemoria till Utrikesdepartementet.

5.1.1 Tjänstehandel

Under 2017 fortsatte kollegiet analysarbetet rörande tjänstehandel, tjänstefiering och globala värdekedjor, med fokus på frågan om dataöverföring och den digitala ekonomin. Kollegiet anordnade tillsammans med Unctad och UD-HI ett seminarium i Stockholm, *Digital Economy, Trade, and Development*, om digitalisering och u-länder.

Kollegiet gav under året stöd åt Regeringskansliet i det löpande arbetet med EU:s pågående förhandlingar om tjänster inom WTO, i EU:s handelspolitik och regionala och bilaterala frihandelsavtal.

Ett antal presentationer och paneldeltaganden, med fokus på den digitala utvecklingen, hölls under året och kollegiets utredningar inom områdena tjänster, e-handel och digital ekonomi citerades i flera externa publikationer.

5.1.2 Utrikeshandelsstatistik

Kommerskollegium publicerade under 2017 fyra kvartalsrapporter över Sveriges utrikeshandel med varor och tjänster samt direktinvesteringar. Under året laddades de fyra rapporterna ned 949 gånger, varav rapporten för helåret 2016 441 gånger. Förutom den generella sammanställningen av statistik har rapporterna även berört den globala handelsinbromsningen, Sveriges handel med Kanada, Sveriges handel med Japan samt Sveriges handel med Storbritannien i ljuset av brexit-omröstningen.

Under året har Kommerskollegiums handelsstatistiska faktablad använts flitigt. Totalt har nedladdningssidan visats 8 156 gånger, varav 1 334 gånger var besök till den engelska versionen. Motsvarande siffra för år 2016 var 6 210 besök på den svenska sidan och 1 351 på den engelska.

5.2 Möten och seminarier inom handelsutvecklingen

Kommerskollegium fortsatte under året arbetet med att förbättra och effektivisera sina kontakter med näringslivet. Ett mer systematiskt arbete med att i ett tidigt skede förbereda bransch- och näringslivsorganisationer tillämpades inför utredningarna av de svenska intressena i tre nya frihandelsavtal. Kollegiet skapade även en portal på webben där samtliga pågående konsultationer och samråd med företag och civila samhället exponeras.

Kollegiets årliga möte med branschorganisationer, näringslivsorganisationer, handelskammare och centrala fackliga organisationer hölls i september.

I november höll kollegiet i ett möte för branschorganisationerna om brexit. Mötet hölls för att i ett tidigt skede informera och involvera dem i kollegiets utredning om viktiga svenska intressen inför brexitförhandlingarna.

Företagsundersökningen, som Kommerskollegium genomförde under 2016, föranledde ett antal möten och kontakter under 2017. Flertalet handlade om handelshinder i Norge och övriga Norden. Under året presenterades också företagsundersökningen på ett seminarium i Finland.

5.3 Kollegiets kostnader – Handelsutvecklingen

Tabell 22: Kostnader Handelsutvecklingen

År	2017	2016	2015
	mkr	mkr	mkr
Totala kostnader	10,4	11,8	11,2
Utrikeshandelsstatistik	2,1	1,1	1,0
Analyser och utredningar	7,1	9,8	8,7
<i>Varav:</i>			
Tjänstehandel	2,3	1,9	2,5
OECD	0,5	1,1	0,7
Globala värdekedjor	0,5	0,4	1,0
Övriga analyser/utredningar	3,8	6,4	4,5
- <i>varav Företagsundersökning</i>	0,3	3,6	0,7
Förmedla och utbyta kunskap	1,2	0,9	1,5

De totala kostnaderna för *Handelsutvecklingen* 2017 var 1,4 miljoner kronor lägre än 2016. Minskningen förklaras främst av att kostnaden för den genomförda företagsundersökningen nästan helt belastade 2016.

6 Open Trade Gate Sweden

Vid Kommerskollegium finns kontaktpunkten OTGS som bistår exportörer i utvecklingsländer² med information om gällande regler för export till Sverige och övriga EU. OTGS samlar information från olika källor för att ge frågeställaren ett individuellt utformat svar. Svaren varierar beroende på produkt och ursprungsland. Informationen är kostnadsfri. Förutom att ge skraddarsydda svar till enskilda exportörer används den information som OTGS får till att identifiera handelshinder för exportörer i utvecklingsländer.

Tabell 23: Antal och kostnad för genomförda seminarier, besvarade frågor, m.m.

År antal/kostnad	2017	2017	2016	2016	2015	2015
	antal	mkr	antal	mkr	antal	mkr
Exportseminarier	8	3,2	13	3,4	13	3,2
varav webinarier	0		1		0	
Regelfrågor	92	0,7	85	0,6	87	1,1
Övriga frågor	155	1,1	160	0,9	197	0,7
Summa totalt	255	5,0	257	4,9	297	5,0

Under 2017 togs 247 förfrågningar emot, varav 92 var regelrelaterade frågor. Av dessa frågor rörde de flesta export och import från Asien, följt av Latinamerika och Afrika söder om Sahara. Vidare kom 155 övriga frågor in och besvarades under året.

Under 2017 genomfördes informationsinsatser av olika karaktär både i Sverige och i ett antal utvecklingsländer. Sammanlagt åtta exportseminarier genomfördes i länderna Sri Lanka, Zimbabwe, Nicaragua, Ukraina, Benin, Mexiko (två stycken) och Libanon tillsammans med lokala aktörer (handelsministerier, svenska ambassader och exportfrämjande organisationer). Antalet exportseminarier minskade under 2017 jämfört med 2016. Detta förklaras framför allt av att några planerade seminarier ställdes in eller flyttades till 2018 av partnerlandet.

Svenska ambassaden i Lusaka bjöd in OTGS att delta i ett regionalt främjarmöte vars syfte var att diskutera handel och främjande. OTGS presenterade där möjligheten till mera långsiktiga samarbeten i de länder vars ambassader fanns representerade. Utöver representanter från totalt åtta svenska ambassader i regionen deltog även UD, Svenska institutet, Exportkreditnämnden, Business Sweden och Sida.

² Definierade enligt *OECD Development Assistance Committees (DAC)* lista

UD anordnade även ett besöksprogram i Tanzania för att undersöka förutsättningarna för ett mer integrerat arbete mellan exportfrämjande, handel och bistånd. Kommerskollegium/OTGS deltog för att bidra med det handelsrelaterade perspektivet.

Exempel på ytterligare informationsinsatser där OTGS verksamhet presenterades är ITP-kurser arrangerade av Swedac och i kollegiets eget utbildningsprogram *Trade Academy*.

Verksamheten kostade, som framgår av tabell 23, 5 miljoner kronor vilket är en marginell ökning jämfört med 2016.

7 Handelsrelaterat utvecklingssamarbete

Målet med Kommerskollegiums handelsrelaterade utvecklingssamarbete är att öka utvecklingsländernas integration i den internationella handeln och därmed öka deras möjligheter att dra nytta av handel och handelsförhandlingar. Kommerskollegium bidrar genom sin kärnkompetens till att stärka institutioner som arbetar med handelsfrågor i utvecklingsländer.

Tabell 24: Utbildningar och seminarier, utvecklingssamarbete

År	2017	2016	2015
Antal långsiktiga projekt	5	5	4
Utbildningar och seminarier utomlands	20	10	23
Utbildningar och seminarier i Sverige	8	6	9
Totalt antal genomförda utbildningar och seminarier	28	16	32

Antalet långsiktiga projekt ligger fast, i enlighet med kollegiets strategi att fokusera på långsiktiga samarbeten med tydligt resultatfokus, snarare än kortsiktiga insatser. Inom ramen för insatserna har ett stort antal seminarier hållits, såväl på plats i partnerländerna, som i Sverige, med inbjudna delegationer.

Ett resultatramverk för uppföljning och styrning av utvecklingssamarbetet har tagits fram. Arbeta med att implementera ramverket och utveckla verksamheten i enlighet med detta fortgick under året. En följd av tydligare resultatstyrning är att vi fokuserar mer på långsiktiga projekt, med utarbetade planer innehållande en tydlig målbild och förväntade resultat. Mindre resurser lades på korta engångsinsatser, eftersom vi utifrån dessa har svårt att mäta och säkerställa hållbara resultat.

En projektmognadsanalys genomfördes och en projektmodell togs fram, i syfte att styra kollegiets interna projekthantering inom utvecklingssamarbetet. Modellen säkerställer en enhetlig hantering av projekt samt tydliggör roller och ansvar internt.

Insatser inom utvecklingssamarbetet:

Liberia

Kommerskollegiums projekt i Liberia genomförs i samarbete med handels- och industriministeriet, med syfte att stödja Liberia i landets anslutning till WTO. Efter anslutningen 2016 koncentrerar sig projektet nu på implementeringsprocessen, för att stödja landets möjligheter att dra nytta av medlemskapet. Projektets fokus är individuell och institutionell

kapacitetsutveckling kopplat till främst TBT, SPS, tjänster samt handelsprocedurer och kommunikation.

Implementeringsarbetet med notifieringar till WTO och uppdaterande av landets lagstiftning fortsatte under året. WTO-medlemskapet innebar nya arbetsuppgifter för ministeriet, varför detta omorganiserades under året. Arbetsbeskrivningar och nya rutiner arbetades fram och implementerades. Även arkivhanteringen förbättrades kontinuerligt.

Genom kollegiets två medarbetare stationerade på ministeriet sedan 2013, kan kollegiet se en stärkt kapacitet på individuell nivå. Till följd av kapacitetshöjande utbildningsinsatser i Liberia, Stockholm och Genève, konstateras också att liberianska tjänstemän nu är bättre på att själva identifiera brister i kapacitet och implementering.

Kontaktpunkterna för TBT och SPS har stärkts. Ett kontaktnät för WTO-frågor byggdes upp och arbetet med att skapa nationella kommittéer fortsatte. Liberianska tjänstemän deltog på tekniska WTO-kommittémöten och återupprättade regelbunden kontakt med personal i Genève.

En modell för kommunikation arbetades fram och användes i samband med ministeriets externa aktiviteter på några av landets universitet och i offentliga samråd med privat sektor.

Kollegiet utvecklade i samarbete med Världsbanken en webbportal för företag med information om regler och procedurer för tjänstehandel med syfte att öka transparensen och förbättra landets företagsklimat. Portalen lanseras tidigt 2018.

Trade Academy

Under året avslutades första omgången av kollegiets utbildningsprogram *Trade Academy (TA)* och under hösten genomfördes den inledande fasen i en andra kursomgång. TA är en ämnesmässigt bred och avancerad kurs som syftar till att kapacitetsutveckla framförallt tjänstemän som arbetar med handel och handelspolitik i utvecklingsländer.

Delkurserna genomfördes med goda resultat: Deltagarna uppgav att de fått ökade och relevanta kunskaper i handelspolitiska frågor, samt att de fått användning för kunskaperna i sitt arbete och haft möjlighet att dela med sig av lärdomarna till kollegor. Många sade sig ha introducerat nya arbetsätt. En deltagare angav specifikt att hen aktivt började arbeta med regulativ konsekvensanalys till följd av sin medverkan i Trade Academy.

Ukraina

Fokus under året låg på att förbättra koordineringen mellan regelgivare för tekniska regler och kvalitetsinfrastruktur, samt att öka kommunikationen mellan regelgivare och näringsliv. Detta för att kunna motverka uppkomsten av tekniska handelshinder, både nationellt och gentemot handelspartners. Ministeriet tog därför fram två vägledningar, en för arbetet med kontaktpunkten för tekniska handelshinder (TBT) och en för arbetet med regelförenkling, transparens och involvering av näringsliv i framtagandet av tekniska regler. Dokumenten ska säkerställa kvaliteten på ministeriets förberedelser och medverka vid TBT-kommittémöten i Genève.

Kollegiet ökade samarbetet med andra biståndsaktörer på TBT-området, verksamma i Ukraina: Bland annat ökade kollegiet, tillsammans med Handels- och ekonomiministeriet, transparensen för pågående projekt och genomförde gemensamma insatser med bland andra USA.

Ett av projektmålen var utvecklande av nya arbetsmetoder för konsultation med näringslivet, andra departement och myndigheter, i arbetet med tekniska regler. Två möten med *Forum för tekniska regler* hölls i detta syfte, där ministeriet samlade relevanta aktörer. Även en informell arbetsgrupp för regelgivare startades under året. Under kommande avslut av samarbetet kommer fokus att ligga på att säkerställa att metoden för konsultation består även efter projektets slut.

Ecuador

I början av året fastslogs en plan mellan Kommerskollegium och Ecuadors handelsministerium för ett långsiktigt samarbete inom flera handelspolitiska områden. Syftet är att stödja Ecuador som står inför regulativa utmaningar i och med landets anslutning till och implementering av frihandelsavtalet med EU.

Fokus ligger på fyra olika sakområden: ursprungsregler, tekniska handelshinder (TBT), tjänstehandel och handel och hållbarhet. Insatser genomfördes inom samtliga sakområden, vilka bidrog till individuell kapacitetshöjning. Ministeriet fick en bättre förståelse för vikten av att involvera andra aktörer i sitt arbete, både inom TBT-arbetet och kopplat till implementeringen av hållbarhetskapitlet i frihandelsavtalet med EU. Inom TBT-området ledde insatserna även till att ministeriet tog initiativ till att förbättra arbetsprocesser och involvera relevanta aktörer i framtagandet av tekniska regler. Man beslutade också att ta fram ett vägledande dokument för konsekvensanalys vid framtagandet av nya regler.

Zambia

Kollegiet har sedan 2014 samarbetat med University of Zambia och landets Handels- och industriministerium, främst genom att bidra med gästföreläsare inom olika handelspolitiska områden. Utöver fortsatta gästföreläsningar har samarbetet fördjupats och i början av året påbörjades ett utbildningsprogram riktat till universitetslektorer vid tre av landets universitet. Lektorerna fick under året fördjupad kunskap inom såväl handelspolitiska frågor som pedagogik och metodik för lärande. Det fortsatta samarbetet kommer bland annat att inkludera framtagande av undervisningsmaterial som universiteten kan fortsätta använda, uppdatera och utveckla även efter projektets slut.

Övriga insatser

Kollegiet arrangerade tre utbildningsdagar för deltagare i Swedacs ITP-program *Quality Infrastructure Development in Support of World Trade*. Målgruppen var deltagare från länder i Mena-regionen från olika ministerier och organisationer med internationell handel som gemensam nämnare. Kollegiet bistod med kompetens inom frihandelsavtal och tekniska regler samt presenterade myndighetens arbete med kontaktpunkter.

Tabell 25: Kostnader och intäkter - handelsrelaterat utvecklingssamarbete

År	2017	2016	2015
Kostnader (tkr)			
Liberia-projektet	6 955	7 609	8 623
Trade Academy	4 120	4 546	517
Ukraina	996	1 269	2 735
Ecuador	1 694	696	412
Makedonien	40	304	1 057
Indien	25	269	431
Zambia	1 682	373	754
Mongoliet	0	0	536
Externa uppdrag (t.ex. från Swedac)	160	854	1 209
Övriga mindre insatser, programutveckling	832	1 234	3 690
Summa kostnader	16 504	17 154	19 964
- varav:			
* Arvodeskostnader	11 872	13 501	14 120
* Övriga ersättningsgilla kostnader	4 632	3 653	5 844
Intäkter/finansiering (tkr)			
Intäkter av avgifter, m.m.	7 067	8 212	16 284
Varav överskott(+)/underskott(-)	-48	-354	117
Intäkter av anslag	9 389	8 588	3 797
Summa intäkter	16 456	16 800	20 081
Resultat (Intäkter - kostnader)	-48	-354	117
Akkumulerat resultat	217	264	619
<i>UB 2014</i>			<i>502</i>

Den totala kostnaden 2017 låg något lägre än föregående år, beroende bland annat på en nedtrappning av Liberiaprojektet. Ett medvetet val var att fokusera på ett färre antal projekt som skalades upp, medan mindre, fristående insatser inte prioriterades. Kollegiet bistod inte heller Swedac i samma utsträckning som tidigare år.

8 Hållbar utveckling

Kommerskollegium ska integrera hållbar utveckling i sitt arbete och bidra till genomförandet av Sveriges politik för global utveckling. Vidare ska kollegiet verka för att generationsmålet för miljöarbetet och de miljökvalitetsmål som riksdagen fastställt nås, vid behov föreslå utvecklingsåtgärder och rapportera till Naturvårdsverket om miljöarbetet.

Tabell 26: Publikationer, möten, seminarier, m.m.

År	2017
Antal framtagna publikationer m.m.	1
Antal internationella möten som kollegiet deltagit i	10
Varav	
EU	5
FN	1
OECD	2
WTO	2
Antalet seminarier/konferenser/utbildningar som kollegiet hållit i eller framträtt vid	13
varav i Sverige	13
utanför Sverige	0

Som framgår av tabellen deltog kollegiet inom området *Hållbar utveckling*, aktivt på internationella möten i EU samt på olika seminarier/konferenser/utbildningar i Sverige. Eftersom det är första året som *Hållbar utveckling* redovisas som ett eget område, saknas jämförelsesiffror för 2015 och 2016, då det ingick i verksamhetsområdet EU:s externa handelspolitik. Detta gäller såväl tabell 26 som tabell 27.

Tabell 27: Expedierade utredningar, yttranden och brev

År	2017	
	antal	tim
Utredningar/yttranden/brev	24	3629

Under året publicerade kollegiet en engelsk översättning av utredningen *Handel och social hållbarhet – en översikt och analys* från 2016.

Kollegiet tog fram utredningen *Handelns bidrag till klimatanpassning* där fokus ligger på hur handelspolitik kan underlätta spridning av varor och teknologier som i sin tur kan bidra till möjligheter att anpassa sig till ett förändrat klimat. Utredningen presenterades för Sida.

Kollegiet genomförde dessutom en fördjupad utredning om hållbarhetskapitel i frihandelsavtal. Syftet med utredningen var att ta fram förslag för konkreta verktyg för stärkt genomförande av

hållbarhetsåtaganden i EU:s frihandelsavtal som kunde utgöra inspel till EU-kommissionens fortsatta arbete med hållbarhetskapitlen.

Inom ramen för bilaterala och regionala förhandlingar om frihandelsavtal bidrog kollegiet även med stöd i de delar eller kapitel som berör hållbar utveckling, anti-korruption och jämställdhet.

Kollegiet besvarade även ett antal remisser med koppling till handel och hållbar utveckling.

8.1 Agenda 2030

I enlighet med uppdrag i regleringsbrevet redovisade kollegiet i slutet av mars, hur myndighetens verksamhet bidragit till Agenda 2030 samt hur vi arbetat för att integrera de tre dimensionerna av hållbarhet. Kollegiet kommenterade också den svenska Agenda 2030-delegationens förslag till handlingsplan.

Kollegiet fortsatte under 2017 att engagera sig i det av Sida initierade projektet *Myndigheter för hållbar utveckling*. Inom detta projekt samlas ett fyrtiotal myndighetschefer regelbundet för att diskutera hur svenska myndigheter kan bidra till genomförandet av Agenda 2030. Deltagarna för en strategisk diskussion på GD-nivå, och samarbetar dessutom på expertnivå för att förbereda GD-forumen. Kommerskollegium är en av sju myndigheter som i dagsläget utgör kärnan i arbetet.

Nationella och internationella fora

För att effektivt samverka med andra myndigheter, civilsamhällesorganisationer och aktörer på miljöområdet leder kollegiet en referensgrupp för handel och miljö, vilken sammanträdde en gång under året. Kollegiet deltog också i den samverkansgrupp mellan myndigheter inom miljömålssystemet som Naturvårdsverket ansvarar för, samt i miljömålsdagarna. Kollegiet deltog vidare i ett möte med arbets- och referensgruppen inför EU:s miljöråd.

På EU-nivå deltog kollegiet i EU-kommissionens expertgrupp om handel och hållbar utveckling. Kollegiet bidrog med presentationer och underlag i den pågående reformen av implementeringsmekanismen för hållbarhetskapitel i frihandelsavtal.

8.2 Den feministiska utrikespolitiken

Kollegiet har enligt regleringsbrevet haft i uppdrag att redovisa hur myndigheten under året, inom sitt verksamhetsområde, bidrog till genomförandet av regeringens feministiska utrikespolitik. Vi fokuserade fortsatt på analys av kopplingarna mellan handel och jämställdhet, samt

påbörjade en analys av olika handelspolitiska initiativ för att främja jämställdhet. Detta arbete omfattade även samverkan med andra aktörer, där kollegiet bland annat kommenterade ett förslag om hur OECD ska analysera kopplingarna mellan handel och jämställdhet. Kollegiet deltog även i *International Forum on Women and Trade* i Bryssel.

Kollegiet analyserade vidare jämställdhetskapitlet i frihandelsavtalet mellan Kanada och Chile, samt inkluderade särskilt jämställdhet i en utredning om svenska intressen och föreslagna prioriteringar inför förhandlingarna om ett moderniserat frihandelsavtal mellan EU och Chile.

Kollegiet bidrog även genom föreläsningar på Regeringskansliet till att integrera kopplingarna mellan handel och jämställdhet i Regeringskansliets arbete. Vi deltog i Regeringskansliets samverkan om handlingsplanen för den feministiska utrikespolitiken och presenterade vår analys av handel och jämställdhet på en workshop om PGU för experter i andra OECD-länder som arbetar med PGU-frågor.

8.3 Kommunikativa insatser

Under 2017 kommunicerades slutsatserna från kollegiets analyser om handel och hållbarhet till kollegiets samtliga relevanta målgrupper. Utöver för Regeringskansliet och EU:s handelskommissionär genomfördes kommunikativa insatser om kopplingarna mellan handel och hållbarhet även för företag, civilsamhället, riksdagsledamöter, studenter, deltagare i diplomatprogrammet och representanter från Norges regeringskansli. Kollegiet deltog även i en paneldiskussion vid Stockholms universitet på temat handel och mänskliga rättigheter.

Kollegiets arbete med att integrera hållbarhet i verksamheten har föranlett intresse från andra myndigheter och under 2017 gjordes presentationer för Arbetsförmedlingen, Lantmäteriet och Livsmedelsverket om hur kollegiet arbetar med att integrera hållbarhet och Agenda 2030 i verksamheten.

Kollegiet bidrog också till Statskontorets uppdrag att se över Sveriges efterlevnad av FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter.

8.4 Integrering av hållbarhet i kollegiets verksamhet

Hållbarhetsaspekter integrerades under året vidare i myndighetens övriga utredningar och yttranden, såväl genom särskilda avsnitt som genom löpande kvalitetssäkring. Dessutom integrerade kollegiet ytterligare hållbar utveckling i det handelsrelaterade utvecklingsarbetet.

Hållbarhet var en uttalat röd tråd i kollegiets nya projekt *Trade Academy*, och utgjorde dessutom delar av enskilda biståndsinsatser.

8.5 Regeringsuppdrag om miljömålsarbetet

Kommerskollegium fick 2015 i uppdrag att analysera vilka miljökvalitetsmål och delar av generationsmålet som är relevanta för den egna verksamheten. Vidare skulle kollegiet inom ramen för ordinarie planeringsprocesser upprätta en plan med åtgärder för genomförandet av det instruktionsenliga uppdraget. Kollegiet ska i sina årsredovisningar för 2016–2019 redovisa hur planen genomförs.

I kollegiets genomförandeplan identifierades sex miljökvalitetsmål som särskilt relevanta för kollegiet. Utöver dessa identifierades också generationsmålet med sin horisontella inriktning mot en mer hållbar samhällsomställning som särskilt relevant för kollegiet. Nedan återfinns en sammanfattning av hur kollegiet arbetade med genomförandeplanen under 2017. Detta är endast ett urval av aktiviteter och insatser som kollegiet genomförde med bäring på miljömålsarbetet. Den fullständiga versionen finns i en separat redogörelse³.

Aktiviteter och insatser under året

Kollegiet följde under 2017 till stora delar 2016 års inriktning, med fortsatt fokus på övervakning av regler, svar på remisser, deltagande i internationella förhandlingar och internationellt kommittéarbete samt extern kommunikation, men ökade nivån på genomförandet inom vissa områden. Några av de insatser som kan kopplas till genomförandeplanen är den ovan nämnda utredningen om handelns bidrag till klimatanpassning, som syftar till att sprida kunskap om hur handelsinstrument ytterligare kan bidra till att minska effekter av kommande klimatförändringar. Ytterligare exempel är den ovan nämnda utredningen kring hållbarhetskapitel i frihandelsavtal. Utredningen är en fördjupning av en tidigare analys av möjligheter att stärka implementering och efterlevnad av hållbarhetskapitel i frihandelsavtal. Syftet med den nya utredningen var att ta fram förslag för konkreta verktyg för stärkt genomförande av hållbarhetsåtaganden i EU:s frihandelsavtal. Utredningen användes som underlag av EU-kommissionen i en pågående reformprocess av hållbarhetskapitlen i EU:s frihandelsavtal.

Utöver utredningarna fokuserade kollegiet på att bidra till arbetet med att ytterligare stärka implementeringen av hållbarhetskapitel i

³ Dnr 2017/01817

frihandelsavtal genom extern kommunikation och genom deltagande i EU-kommissionens expertgrupp om handel och hållbar utveckling.

Kollegiet beaktade också miljöeffekter inom ramen för de ovan nämnda basutredningarna som gjordes om framtida frihandelsavtal inför förhandlingar med Chile, Australien, Nya Zeeland och Turkiet. Syftet var att ge inspel om miljökonsekvenser av sådana frihandelsavtal och även att identifiera för miljön prioriterade områden inför förhandlingarna om frihandelsavtalen.

8.6 Utvecklingsperspektivet och Sveriges politik för global utveckling (PGU)

Kommerskollegium har i uppdrag att bidra till genomförandet av Sveriges politik för global utveckling (PGU) där målet är att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling. Kommerskollegium beaktar, när så är lämpligt, ett utvecklingsperspektiv i de analyser som kollegiet gör. I sådana fall för kollegiet resonemang om effekter för utvecklingsländer eller fattiga människors perspektiv samt hur regelverk kan utformas i utvecklingsfrämjande riktning.

I enlighet med kollegiets regleringsbrev har arbetet med PGU under 2016 redovisats i samband med redovisningen av kollegiets arbete med Agenda 2030. Så kommer även att ske för 2017.

Tabell 28: Kostnader Hållbar utveckling

År	2017
Kostnader (mkr)	
Analyser/utredningar	4,2
Förmedla och utbyta kunskap	0,3
Summa kostnader	4,5

Anm. Som nämnts ovan i anmärkning till tabell 26 och 27 har området som helhet inte varit särredovisat 2016 och 2015 under EU:s externa handelspolitik varför jämförelsetal med tidigare år inte heller redovisas i denna tabell.

9 Ekonomiska sanktioner

Tabell 29: Sanktionsärenden

År	2017	2016	2015
Antal sanktionsärenden	159	84	119
varav exporttillstånd Ryssland	18	16	29
varav samråd exporttillstånd Ryssland	125	44	39

Kommerskollegium har vissa uppgifter som behörig myndighet avseende ekonomiska sanktioner.⁴ Vid slutet av 2017 ansvarade kollegiet för sanktioner gentemot sammanlagt elva länder. Användning av ekonomiska/handelsrelaterade sanktioner som utrikespolitiskt verktyg har under en längre tid ökat. Det har inneburit att också kollegiets uppdrag för sanktionsfrågor successivt har ökat över tid.

Kommerskollegium ansvarar för i huvudsak två typer av sanktioner: handelsrestriktioner och finansiella restriktioner riktade mot juridiska personer. Handelsrestriktioner är begränsningar av export eller import av varor och tjänster samt kontroll av desamma. I tillämpliga EU-förordningar anges undantagsmöjligheter. Med stöd av dessa kan annars förbjuden handel tillåtas efter ansökan eller anmälan till kollegiet. Finansiella sanktioner omfattar bland annat frysning av tillgångar och andra ekonomiska resurser, restriktioner på finansiella transaktioner, försäkringstjänster och investeringar. Även här finns undantagsmöjligheter som regleras i tillämpliga EU-förordningar och kollegiet ansvarar för tillståndsförfarandet avseende vissa undantagsmöjligheter.

Samråd mellan medlemsstater i EU, vid tillämpning av förordning 833/2014 (förordningen) i fråga om exporttillstånd, förekommer då gods eller tjänster som en exportör avser exportera till Ryssland finns i en annan medlemsstat än den stat som har att pröva ansökan om exporttillstånd. Som framgår av tabellen ovan ökade antalet ärenden rörande samråd i ärenden om exporttillstånd under 2017 jämfört med tidigare år. Under 2017 samrådde Finland med kollegiet i ett ärende. I övriga samrådsärenden samrådde Irland med kollegiet.

Utöver ärendehantering som visas ovan tog kollegiet, på uppdrag av UD, även fram rapporten *Konsekvenser av nya amerikanska sanktioner mot Iran, Nordkorea, Ryssland och Syrien* om nya sanktioner som beslutades av den amerikanska kongressen i augusti 2017.

⁴ Rättsakternas benämning är restriktiva åtgärder.

Tabell 30: Kostnader Ekonomiska sanktioner

År	2017	2016	2015
Kostnader (mkr)			
Analys	0,1	0,6	0,5
Ärendehandläggning	0,9	0,5	1,8
Informationsinsatser	0,0	0,1	0,2
Summa kostnader	1,0	1,2	2,5

Som framgår av tabellen minskade kostnaderna med totalt 0,2 miljoner kronor mellan 2017 och 2016.

10 Summering av årets kommunikationsinsatser

Kommunikation är centralt för att Kommerskollegium ska kunna utföra sin verksamhet enligt instruktion och regleringsbrev. Kommunikationsinsatser åger rum både inom ramen för kärnverksamheten samt som verksamhetsstöd och redovisas därför där det är mest relevant i årsredovisningen.

10.1 Webb

Som ett led i Kommerskollegiums uppdrag att informera om Ceta publicerade vi avtalet och skapade en Ceta-portal med övergripande information. Dessutom skapade vi en särskild Ceta-portal för företag med bland annat en klickbar guide för den som vill exportera eller importera en vara.

Även för brexit-frågorna skapade vi en särskild webbingång. Detsamma gällde pågående konsultationer, för vilka vi skapade en samlingssida på kommers.se för att underlätta för företag, organisationer och privatpersoner. En motsvarande sida lades också upp på den engelska delen av webbplatsen.

Arbetet med att förbereda en helt ny webbplats för myndigheten inleddes. I samband med det upptäcktes att mätningen av antalet besök på kommers.se har varit felaktig och att tidigare års mätningar på antal besök inte är tillförlitliga.

Open Trade Gate Sweden's webbplats fick en kraftig ökning av antalet besök och sidvisningar.

Tabell 31: Besöksstatistik

År	2017	2016	2015
www.kommers.se			
Besök	492 486*	377 629	322 412
Unika besökare	302 852*	214 124	165 626
Sidvisningar (SE)	1 284 573*	1 272 406	1 121 652
Nyheter (SE)	71	79	80
Antalet sidvisningar (EN)	63 321*	69 530	49 191
Nyheter (EN)	6	8	13
www.opentradegate.se			
Unika webbesök	62 183	15 029	10 220
Besök	79 313	25 649	27 148
Sidvisningar	102 371	43 782	47901

*Endast t o m oktober 2017 på grund av tekniska mätproblem för november och december.

10.2 Publikationer

Under 2017 gav Kommerskollegium ut 14 publikationer (se bilaga), varav två var engelska sammanfattningar av Kommerskollegiums utredning av brexit respektive Ceta.

Mest nedladdade av de nyproducerade rapporterna var *Alternativ till framtida regelverk för handel med tjänster och tull- och handelsprocedurer mellan EU och Storbritannien, Brexit – Options for a Future Regulatory Framework for Trade in Services and Customs and Trade Procedures between the EU and the UK* och *Varför handlar vi med omvärlden* (som uppdaterats).

Tabell 32: Publikationer

År	2017	2016	2015
Antal publikationer	14	13	18
Nedladdat antal av årets publikationer	9 657	2 422	4 465
Totalt antal beställda tryckta publikationer	12 397*	17 442	17 691

* Av de 12 397 beställda tryckta publikationerna beställdes 12 130 via Kommerskollegiums distributör av skolundervisningsmaterial.

10.3 Media

Antalet omnämmanden av Kommerskollegium i redaktionell media var något lägre än 2016. Men kvantitativt nådde kollegiet fler. Anledningen är att Kommerskollegium medverkade mer frekvent i etermedier och i de större dagstidningarna med större spridning.

Tabell 33: Omnämmande i media

År	Redaktionell media (digitalt publicerad)	Twitter	Facebook	Forum	Blogg	Totalt
2017	694	2 215	157	4	47	3 117
2016	743	1 881	45	0	58	2 726
2015	270	481	59	0	40	850

Såväl Kommerskollegiums generaldirektör som flera av kollegiets experter deltog i TV- och radiosändningar. Brexit var temat för kollegiets medverkan i SVT Aktuellt, Ekonomiekot, BBC, P4 extra, Radio Sweden, TV4 Nyhetsmorgon, Dagens Industri/Expressen TV samt SVT Forum. Kommerskollegium medverkade även i Studio ett (handelspolitiska kartan inför G20-mötet), i SVT Forum (Ceta), i Ekot (Nafta), i Studio ett (handelspolitik) i Sameradion och P4 Norrbotten (ripjakten) samt i SVT Morgonstudion (EU-domstolens utslag i målet Spanien–Uber).

Störst spridning när det gäller antalet publicerade artiklar hade Kommerskollegiums rapporter om Sveriges utrikeshandel och direktinvesteringar.

10.4 Sociala medier

Kommerskollegium har aktiva konton på Twitter, Facebook och LinkedIn.

Tabell 34: Twitter – Facebook - LinkedIn

	2017	2016	2015
Twitter			
Antal följare	1 569	1 184	621
Tweetar	395	311	266
Facebook			
Antal följare	240	162	
Inlägg	192		
LinkedIn			
Antal följare	508	308	
Inlägg	94		

Rörlig bild

Under 2017 gjorde Kommerskollegium flera filmer samt ett antal rörliga infografer, så kallade giffar.

- I arbetet med Trade Academy tog Kommerskollegium fram fem mobilfilmer där vi berättade mer om utbildningen samt en digital föreläsning, *The New Realities of Trade*.
- Handelsstatistikens årssiffror presenterades pedagogiskt i gifven *Sveriges topp 5 handelspartners*
- *Alternativen efter brexit*. En gif för sociala medier och för presentationer.

Under 2017 medverkade Kommerskollegium även i två filmer som gjordes av Tillväxtverket/verksamt.se för att öka företagens kunskaper om märkning och certifiering samt om Kommerskollegiums kontaktpunkter.

Podd

Under 2017 publicerade vi sammanlagt elva poddavsnitt om allt från brexit, vikten av den inre marknaden till digitalisering, standarder till WTO. Under året förändrades upplägget för podden till att idag alltid

inkludera en extern gäst för att få ett utifrånperspektiv på våra frågor. Antalet lyssningar var i snitt cirka 350 år 2017 vilket motsvarar samma nivå som 2016.

10.5 Seminarier

Under 2017 genomförde Kommerskollegium två profilseminarier: *Svensk handel efter Brexit* (april) och *Svensk utrikeshandel efter GDPR* (december). I seminarierna ingick paneldiskussioner där vi tillsammans med talare från näringslivet diskuterade ämnen valda med hänsyn till omvärlden. Bland talarna i seminariet i april fanns också Sveriges EU- och handelsminister.

Kommerskollegiums utredare medverkade vid ett stort antal seminarier runt om i Sverige. Framförallt gällde det brexit men även Ceta och allmänt om frihandelsavtal. Arrangörer var handelskamrar, bransch- och näringslivsorganisationer. Kommerskollegium medverkade även i seminarier arrangerade av brittiska ambassaden (brexit) samt i seminarier arrangerade av EU-kommissionen, dels i Almedalen (brexit) och i Stockholm (globaliseringsfrågorna).

I maj talade kollegiets kommunikationsexperter på en konferens om kommunikation och transparens i OECD. I augusti talade kollegiet om motsvarande tema på Apecs årskonferens i Ho Chi Minh, Vietnam. I Liberia höll Kommerskollegium workshops om effektiv kommunikation med företag och civila samhället.

10.6 Nyhetsbrev för företag

Kommerskollegium startade under 2017 *Utrikeshandelsnytt* – ett nyhetsbrev för företag som handlar med omvärlden. Nyhetsbrevet ger företagen en överblick över vad som är på gång, var det går att få mer information och hjälp och när företag kan vara med och påverka. Första numret kom ut i december

Publikationer under 2017

Skriftserien

- 2017:1 SOLVIT Sverige 2016
- 2017:2 Trade and Social Sustainability – an overview and analysis
- 2017:3 Sveriges handel med Storbritannien året efter brexitomröstningen

Rapporter

- Case Story: Direct Imports of Ethiopian Roses to Sweden
- Alternativ till framtida regelverk för handel med tjänster och tull- och handelsprocedurer mellan EU och Storbritannien
- Analys av frihandelsavtalet mellan EU, dess medlemsstater och Kanada (CETA) – ett regeringsuppdrag
- Årsrapport 2016: Ett europeiskt remissförfarande som förebygger otillåtna handelshinder – Anmälningsproceduren enligt direktiv (EU) 2015/1535
- New Trade Facilitation Obligations in the SPS Area
- Omförhandling av North American Free Trade Agreement (Nafta) och svenska företag i Mexiko
- Enhancing TBT Capacity through Development Cooperation and Technical Assistance – An evaluation by the National Board of Trade
- Europe Fettered – The impact of crisis-era trade distortions

Informationsskrift

- Varför handlar vi med omvärlden? (Uppdaterad utgåva)

Sammanfattningar

- Brexit – Options for a Future Regulatory Framework for Trade in Services and Customs and Trade Procedures between the EU and the UK
- Summary: Analysis of the Free Trade Agreement between the EU, its member states and Canada (CETA) – an assignment by the Swedish government

11 Kompetensförsörjning

I detta kapitel redovisas de åtgärder som Kommerskollegium har vidtagit för att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och i regleringsbrev eller i något annat beslut.

Kommerskollegiums mål är att ha en långsiktig och för verksamheten ändamålsenlig kompetensförsörjning. Att medarbetarna trivs och fungerar väl i sitt arbete är av avgörande betydelse för verksamhetens utveckling och resultat. Kommerskollegium strävar efter att arbetsförhållandena ska kännetecknas av en effektiv arbetsorganisation, en sund och säker miljö, ändamålsenliga och tillgängliga lokaler och ett engagerat och tydligt ledarskap.

11.1 Utveckling av Kommerskollegiums kompetens

Kommerskollegiums utredningar och yttranden används som beslutsunderlag av Regeringskansliet. De ska hålla hög kvalitet vilket ställer krav på både bred och djup kompetens inom våra expertområden. En bred och djup kompetens skapar förutsättningar för att kunna se paralleller till andra områden, hantera frågor av principiell karaktär, sätta frågorna i större sammanhang och bedöma relevansen i olika situationer.

På Kommerskollegium har vi under många år arbetat med att betona vikten av att ta del av ny kunskap och att omvärldsbevaka sitt eget arbetsområde som ett sätt att bibehålla och utveckla kompetens. Det interna lärandet har varit en del av detta och specialiserade seminarier med externa föreläsare i olika former har hållits under åren och har så även skett under 2017.

För att ytterligare stärka det interna lärandet initierade vi under 2017 en ny arena enbart för det interna lärandet och kunskapsutbytet, *Fredagsforum*. Behovet av ett kollegieinternt forum med ett tydligt syfte att dela kunskap med varandra genom öppna och informella diskussioner har framkommit i olika sammanhang. Fredagsforum ägde rum vid tio tillfällen 2017 och handlade om följande ämnen: OTGS och hållbarhet, dataflöden, tjänstefiering av industrin, compliance, handelns bidrag till klimatanpassning, Ceta, EU:s standardiseringspolitik, Kommerskollegiums historia, rollspel som pedagogisk metod och kommunikationsinsatser för handelsprocedurer i Liberia.

De specialiserade seminarierna med externa föreläsare skedde 2017 genom de så kallade *Handelspolitiskt forum (HP-forum)* och till vårt stående veckomöte (torgmötet) där externa gäster regelbundet bjuds in.

2017 genomfördes fyra HP-forum med ämnena: Agenda 2030, hållbarhet och handel, Europeiska företags erfarenhet av Kina (Mats Harborn, chef för European Union Chamber of Commerce i Kina och VD för Scania China Strategic Office), The airport economist – frihandel, protektionism och tjänstefiering (Tim Harcourt, ekonom), Handel och bistånd (medarbetare från Sida).

På torgmötet 2017 hade kollegiet flera besök från externa talare: Daniel Blockert, WTO-ambassadör i Genève; Katarina Areskoug, chef för EU-kommissionens Sverigekontor; Cecilia Malmström, handelskommissionär; Börje Ljunggren, f.d. ambassadör, Mia Åsenius, kabinettschef hos handelskommissionären.

2017 återinrättades rollen som chefekonom på kollegiet. Bakgrunden är den ständigt ökande efterfrågan på ekonomiska beräkningar i våra analyser och utredningar. Behovet av att stärka den ekonomiska kompetensen har under en tid vuxit sig allt större. En extern rekrytering genomfördes och i och med detta har kollegiet ökade möjligheter att analysera komplexa skeenden inom utrikeshandel och internationella investeringar och dess kopplingar till områden såsom konkurrenskraft, ekonomisk utveckling, hållbar utveckling och det handelspolitiska systemet.

Det enhetsöverskridande arbetet där analyser, utredningar och projekt genomförs av medarbetare på olika enheter och med olika kompetenser är numera ett inarbetat arbetssätt. På kollegiet uppmuntrar vi den interna rörligheten då vi bland annat ser att det främjar det enhetsöverskridande arbetet.

Tabell 35: Intern rörlighet

År	2017	2016	2015
Antal medarbetare	5	11	9

Den interna rörligheten minskade jämfört med tidigare år. Antalet omfattar de medarbetare som på eget initiativ eller genom organisationsförändringar bytte enhet under året. 2017 genomfördes inga organisationsförändringar vilket förklarar en stor del av minskningen.

Under 2017 genomfördes flera seminarier för att öka den kommunikativa kompetensen hos medarbetarna. Seminarierna handlade bland annat om sociala medier, dagens medielandskap, faktaresistens, fake news och filterbubblor.

11.2 Tillsvidareanställningar för långsiktighet i verksamheten

För att stärka den långsiktiga bemanningen på Kommerskollegium har antalet tillsvidareanställningar i förhållande till antalet visstidsanställda och antal tjänster under de senaste åren ökats och ligger nu på en stabil nivå.

Tabell 36: Tillsvidareanställda, m.m.

År	2017	2016	2015
Antal tillsvidareanställda	94	94	99
Antal visstidsanställda	10	9	10
Antal tjänster	85	86	94
Extern rörlighet	14	10	2

Kollegiet fortsätter att i flera fall tillsvidareanställa i stället för att visstidsanställa vid tjänstledigheter för att bibehålla kompetens. Antalet tjänstledigheter varierar över åren. Nio personer var tjänstlediga för annat arbete den sista december 2017. Regeringskansliet var fortsatt den vanligaste myndigheten där kollegiets medarbetare tjänstgjorde – sju av de nio tjänstgjorde där 2017. Den externa rörligheten fortsatte att öka och det var precis som 2016 medarbetare som först var tjänstlediga och sedan fortsatte statlig tjänst som sade upp sin anställning på Kommerskollegium.

Genomsnittsåldern på Kommerskollegium var 43 år och fördelningen mellan kvinnor och män var densamma som föregående år. 2017 är fördelningen 67 procent kvinnor och 33 procent män. I ledningsgruppen, som består av GD, GD-sekreterare samt enhetscheferna, är genomsnittsåldern 48 år och fördelningen mellan kvinnor och män, 74 procent kvinnor och 26 procent män.

11.3 Arbetsmiljö

Kommerskollegium ser att en god arbetsmiljö är en viktig framgångsfaktor för att behålla kompetens och för att utveckla verksamheten. Det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivs i samverkan med medarbetarna som en integrerad del i verksamheten. Årligen genomförs hälsofrämjande arbete som till exempel ergonomionder, möjlighet till friskvårdsbidrag och friskvårdstimme.

I början av 2017 togs en handlingsplan för prioriterade kollegiegemensamma områden fram, bland annat med den senaste medarbetarundersökningen hösten 2016 som bakgrund.

Ett av dessa prioriterade områdena är hälsa och arbetsmiljö, där fokus ligger på att än tydligare arbeta med främjande och förebyggande insatser för en hälsosam organisationskultur. För att höja kunskapsnivån om den moderna stressen i arbetslivet hos både chefer och medarbetare genomfördes en obligatorisk utbildning i form av halvdagsseminarier. Förutom att höja den allmänna kunskapsnivån om stress var syftet att skapa en gemensam kunskapsbas där alla har bättre förutsättningar för att kontinuerligt bidra till en organisationskultur som främjar en god psykosocial arbetsmiljö.

Nästa del i arbetet med att främja hälsan skedde under hösten där den traditionella hälsoundersökningen ersattes av hälsotester. Syftet med att övergå till hälsotester var att ytterligare öka medvetenheten om sambandet mellan livsstil, hälsoupplevelser och hälsodata. Totalt genomförde 47 medarbetare ett hälsotest.

11.4 Uppdrag i regleringsbrevet

Moderna beredskapsjobb

Kommerskollegium ska bidra till regeringens satsning på moderna beredskapsjobb i staten genom att eftersträva att anställa personer som står långt från arbetsmarknaden, inklusive nyanlända, för att utföra enklare arbetsuppgifter vid myndigheten. Kollegiet har under 2017 anställt en medarbetare som kontorsassistent inom ramen för modernt beredskapsjobb.

Praktikplatser

Kommerskollegium har i uppdrag att ställa praktikplatser till förfogande åt personer med funktionsnedsättning och nyanlända (via Arbetsförmedlingen). Kollegiet anmälde praktikplatser till Arbetsförmedlingen men fick inga matchande praktikanter. För att få praktikanter på plats hade vi löpande kontakt med *Korta vägen* och andra projekt via universitet och högskolor. Två personer fick därigenom praktik på kollegiet under 2017 inom ramen för uppdraget om praktik i staten.

11.5 Sammantagen bedömning

Kommerskollegiums sammantagna bedömning är att de åtgärder som vidtagits bidrar till att vi når våra verksamhetsmål. Genom att arbeta enhetsöverskridande, prioritera den interna kunskapsdelningen och en god arbetsmiljö är kollegiet en lärande organisation där kompetensen kommer verksamheten till nytta.

Tabell 37 Kostnader och intäkter per verksamhet

Kostnader , utfall i löpande priser (mkr).	2017		2016		2015	
	mkr	andel	mkr	andel	mkr	andel
I. En väl fungerande inre marknad	29,9	29,6 %	30,8	29,8 %	32,4	30,6 %
Analyser och utredningar	9,4	9,3 %	10,2	9,6 %	10,8	10,2 %
Kontaktpunkter för tjänster och varor	4,0	4,0 %	3,9	3,7 %	4,0	3,8 %
Internal Market Information System (IMI)	0,5	0,5 %	1,1	1,0 %	0,5	0,5 %
Informationsinsatser och EU-rättsligt stöd	2,9	2,9 %	3,3	3,1 %	3,6	3,4 %
Anmälningsprocedurerna	3,4	3,4 %	3,0	2,8 %	1,9	1,8 %
SOLVIT	4,4	4,4 %	5,1	4,8 %	5,7	5,4 %
Förlikningsorgan	0,2	0,2 %	0,2	0,2 %	0,7	0,7 %
Svar på remisser från Regeringskansliet (RK)	3,2	3,2 %	2,6	2,5 %	2,6	2,5 %
Svar på remisser från övriga myndigheter	1,9	1,9 %	1,4	1,3 %	2,6	2,5 %
II. EU:s externa handelspolitik	33,6	33,3 %	37,5	36,3 %	34,9	32,9 %
Analyser och utredningar	28,2	27,9 %	30,7	29,7 %	29,8	28,1 %
<i>varav:</i>						
- Skyddsinstrument (antidumping och subventioner)	2,0	2,0 %	2,6	2,5 %	1,9	1,8 %
- Regionalt/bilateralt	6,5	6,4 %	4,9	4,7 %	5,2	4,9 %
- Hållbar utveckling, handel/miljö	-	-	4,2	4,1 %	3,5	3,3 %
- Tullar, annat än tullärenden	1,5	1,5 %	2,3	2,2 %	3,1	2,9 %
- Ursprungsregler	2,7	2,7 %	2,5	2,4 %	2,2	2,1 %
- Immaterialrätt	0,5	0,5 %	0,5	0,5 %	0,7	0,7 %
- Offentlig upphandling	0,5	0,5 %	0,4	0,4 %	0,7	0,7 %
- WTO-frågor, inkl tvistlösning	0,9	0,9 %	1,6	1,5 %	0,9	0,8 %
- Investeringar	2,1	2,1 %	1,9	1,8 %	1,6	1,5 %
- Handelspolitiska kommittén	0,3	0,3 %	0,4	0,4 %	0,3	0,3 %
- Jordbruk och SPS	3,8	3,8 %	3,0	2,9 %	2,5	2,4 %
- Tekniska regler	3,8	3,8 %	2,7	2,6 %	3,4	3,2 %
- Handelsprocedurer	1,7	1,7 %	1,4	1,4 %	1,2	1,1 %
- Handelshinder och marknadstillträde	1,8	1,8 %	2,2	2,1 %	2,5	2,4 %
- Övriga ej fördelade analysunderlag, m.m.	0,1	0,1 %	0,1	0,1 %	0,1	0,1 %
Förmedla och utbyta kunskap	2,7	2,7 %	3,0	2,9 %	3,7	3,5 %
Övrigt EU:s yttre handelspolitik	2,7	2,6 %	3,8	3,7 %	1,4	1,3 %
<i>varav:</i>						
- Handelshinderärenden utanför EU	0,4	0,4 %	0,4	0,4 %	0,7	0,7 %
- Tullsuspensionsärenden, m.m.	0,4	0,4 %	0,9	0,9 %	0,5	0,5 %
- Licensärenden, m.m. inkl utveckling	1,8	1,8 %	2,4	2,3 %	0,2	0,2 %
- - varav förstudie/krav på nytt licenssystem	0,2	0,2 %	0,7	0,7 %		
- Handelskammartillsyn	0,1	0,1 %	0,1	0,1 %	0,1	0,1 %
III. Handelsutvecklingen	10,4	10,3 %	11,8	11,4 %	11,2	10,6 %
Analyser och utredningar	7,1	7,0 %	9,8	9,5 %	8,7	8,2 %
<i>varav:</i>						
- Globala värdekedjor	0,5	0,5 %	0,4	0,4 %	1,0	0,9 %
- Tjänstehandel	2,3	2,3 %	1,9	1,8 %	2,5	2,4 %
- OECD	0,5	0,5 %	1,1	1,1 %	0,7	0,7 %
- Övriga analyser/utredningar	3,8	3,8 %	6,4	6,2 %	4,5	4,2 %
- - varav Företagsundersökning	0,3	0,3 %	3,6	3,5 %	0,7	0,7 %

Utrikeshandelsstatistik	2,1	2,1 %	1,1	1,1 %	1,0	0,9 %
Förmedla och utbyta kunskap	1,2	1,2 %	0,9	0,9 %	1,5	1,4 %
IV. Open Trade Gate Sweden	5,0	5,0 %	4,9	4,7 %	5,0	4,7 %
V. Handelsrelaterat utvecklingssamarbete	16,5	16,3 %	17,1	16,6 %	20,0	18,9 %
VI. Hållbar utveckling	4,5	4,5 %	-	-	-	-
VII. Ekonomiska sanktioner	1,0	1,0 %	1,2	1,2 %	2,5	2,4 %
Summa kostnader (mkr)	100,9	100 %	103,3	100 %	106,0	100 %

Intäkter, utfall i löpande priser (mkr).	2017		2016		2015	
	mkr	andel	mkr	andel	mkr	andel
I. En väl fungerande inre marknad	29,9	29,6 %	30,8	29,9 %	32,4	30,5 %
- intäkter av anslag	29,7	29,4 %	30,6	29,7 %	31,5	29,7 %
- intäkter av bidrag	0,2	0,2 %	0,2	0,2 %	0,9	0,8 %
II. EU:s externa handelspolitik	33,6	33,3 %	37,5	36,4 %	34,9	30,5 %
- intäkter av anslag	33,6	33,3 %	36,9	35,8 %	34,9	32,9 %
- intäkter av bidrag	0,0	0,0 %	0,6	0,6 %	0,0	0,0 %
III. Handelsutvecklingen	10,4	10,3 %	11,8	11,5 %	11,2	10,6 %
- intäkter av anslag	10,4	10,3 %	10,6	10,3 %	11,2	10,6 %
- intäkter av bidrag	0,0	0,0 %	1,2	1,2 %	0,0	0,0 %
IV. Open Trade Gate Sweden	5,0	5,0 %	4,9	4,8 %	5,0	4,7 %
- intäkter av anslag	4,8	4,8 %	4,9	4,8 %	5,0	4,7 %
- intäkter av bidrag	0,2	0,2 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
V. Handelsrelaterat utvecklingssamarbete	16,5	16,4 %	16,8	16,3 %	20,1	18,9 %
- intäkter av anslag	9,4	9,3 %	8,6	8,3 %	3,8	3,6 %
- intäkter av avgifter	7,1	7,0 %	8,2	8,0 %	16,3	15,4 %
VI. Hållbar utveckling	4,5	4,5 %	-	-	-	-
- intäkter av anslag	4,5	4,5 %				
VI. Ekonomiska sanktioner	1,0	1,0 %	1,2	1,2 %	2,5	2,4 %
- intäkter av anslag	0,2	0,2 %	0,4	0,4 %	1,7	1,6 %
- intäkter av bidrag	0,8	0,8 %	0,8	0,8 %	0,8	0,8 %
Summa intäkter	100,9	100,0 %	103,0	100,0 %	106,1	100,0 %
<i>Resultat (intäkter-kostnader)</i>	0,0		-0,3		0,1	

12 Finansiell redovisning

- Resultaträkning
- Balansräkning
- Anslagsredovisning
- Tilläggsupplysningar och noter

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	92 356	91 829
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	7 267	8 328
Intäkter av bidrag	3	1 204	2 820
Finansiella intäkter	4	30	11
Summa		100 857	102 987
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-72 570	-75 320
Kostnader för lokaler		-9 880	-9 822
Övriga driftkostnader		-17 945	-17 653
Finansiella kostnader	6	-76	-73
Avskrivningar och nedskrivningar		-434	-473
Summa		-100 905	-103 342
Verksamhetsutfall		-48	-354
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		4 500	4 550
Lämnade bidrag	7	-4 500	-4 550
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	8	-48	-354

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	2017-12-31	2016-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	9	398	652
Summa		398	652
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10	30	60
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	11	416	351
Summa		446	411
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		0	15
Fordringar hos andra myndigheter	12	1 094	1 372
Övriga kortfristiga fordringar	13	6	4
Summa		1 100	1 391
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	14	2 781	2 952
Upplupna bidragsintäkter	15	75	2
Övriga upplupna intäkter	16	589	559
Summa		3 445	3 514
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	17	-5 311	-2 384
Summa		-5 311	-2 384
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	18	15 740	15 338
Summa		15 740	15 338
SUMMA TILLGÅNGAR		15 816	18 921
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	19	265	619
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	8	-48	-354
Summa		218	265
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	148	76
Övriga avsättningar	21	1 490	1 346
Summa		1 638	1 422
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	22	843	1 063
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		2 450	2 638
Leverantörsskulder		2 702	2 201
Övriga kortfristiga skulder	23	1 336	1 225
Summa		7 332	7 127
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	24	6 566	9 938
Oförbrukade bidrag	25	38	169
Övriga förutbetalda intäkter	26	26	0
Summa		6 629	10 107
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		15 816	18 921

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl. regl. brev	Indrag- ning	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp	
	Not						
Uo 24 2:2 Ramanslag Kommerskollegium ap.1 Kommerskollegium (ram)	27	3 357	86 091	-808	88 640	-82 715	5 924
Uo 7 1:1 Ramanslag Biståndsverksamhet ap.10 del till Kommerskollegium (ram)	28	32	14 500		14 532	-14 257	276
Summa	3 389	100 591	-808	103 172	-96 972	6 200	

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari.

Efter brytdagen har fakturor överstigande ett halvt prisbasbelopp (22 400 kr) bokförts som periodavgränsningsposter.

Kostnadsräkning

Reglerna om kostnadsräkning fr om 2009 innebär att kostnader inte utgifter, avräknas anslag. Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2016, 1 005 tkr, har år 2017 minskat med 116 tkr.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst ett halvt basbelopp och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är ett halvt basbelopp. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år.

Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod.

Avskrivning under anskaffningsåret sker med ett helt års avskrivning för det som har anskaffats under årets första del och med ett halvt års avskrivning för det som har anskaffats under årets andra del.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Datorer och kringutrustning
5 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter Förbättringsutgifter på annans fastighet Maskiner och tekniska anläggningar Övriga kontorsmaskiner
6 år	Inredningsinventarier

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.
Fordringar i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare / styrelseuppdrag

	Ersättning i tkr
Generaldirektör Anna Stellingner	1 107
Ledamot i Lunds universitets styrelse	

Inga förmåner

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	2017	2016
Totalt	4,0%	4,6%
Andel 60 dagar eller mer	60,3%	56,7%
Kvinnor	5,0%	5,5%
Män	1,9%	2,9%
Anställda - 29 år		
Anställda 30 år - 49 år	5,1%	4,9%
Anställda 50 år -	3,7%	4,9%

Sjukfrånvaro för gruppen anställda -29 år lämnas inte eftersom antalet anställda i gruppen är under tio personer alternativt att uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

Noter

(tkr)

Resultaträkning

	2017	2016
Not 1 Intäkter av anslag		
Intäkter av anslag	92 356	91 829
Summa	92 356	91 829

Summa "Intäkter av anslag" och "Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag" skiljer sig från summa "Utgifter" på anslagen Uo24 2:2.ap1 och Uo7 1:1 ap 10. Skillnaden (116 tkr) beror på minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslagen, men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Intäkter av tjänsteexport, enligt kollegiets instruktion	7 063	8 212
Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	204	116
Summa	7 267	8 328

Minskningen av intäkter av tjänsteexport beror främst på att verksamheten i högre utsträckning än 2016 finansierats via anslag. Se tabell 25 i resultatredovisningen

Not 3 Intäkter av bidrag		
Intäkter av bidrag från statliga myndigheter	1 204	2 820
Summa	1 204	2 820

Minskningen av intäkter av bidrag beror på att bidrag erhöles för Företagsundersökningen och utveckling av licenshanteringen under 2016.

Not 4 Finansiella intäkter		
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	1	0
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	5	6
Övriga ränteintäkter	0	3
Övriga finansiella intäkter	24	2
Summa	30	11

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ

Not 5 Kostnader för personal		
Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	45 412	48 160
<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	0	0
Sociala avgifter	25 331	25 149
Övriga kostnader för personal	1 827	2 011
Summa	72 570	75 320

Not 6 Finansiella kostnader		
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	73	63
Övriga finansiella kostnader	3	10
Summa	76	73

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har under året varit negativ

Not 7 Lämnade bidrag		
Tillväxtverket	4 200	4 200
Konsumentverket	300	350
	4 500	4 550

Not 8 Årets kapitalförändring		
Underskott i tjänsteexportverksamheten	-48	-354
Summa	-48	-354

Balansräkning

2017-12-31 2016-12-31

Not 9 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	3 648	3 538
Årets anskaffningar	0	110
Summa anskaffningsvärde	3 648	3 648
Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 996	-2 736
Årets avskrivningar	-254	-260
Summa ackumulerade avskrivningar	-3 250	-2 996
Utgående bokfört värde	398	652

Not 10 Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	1 513	1 513
Summa anskaffningsvärde	1 513	1 513
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 453	-1 412
Årets avskrivningar	-30	-41
Summa ackumulerade avskrivningar	-1 483	-1 453
Utgående bokfört värde	30	60

Not 11 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	3 822	3 833
Årets anskaffningar	215	0
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-11
Summa anskaffningsvärde	4 037	3 822
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 471	-3 310
Årets avskrivningar	-150	-172
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	11
Summa ackumulerade avskrivningar	-3 621	-3 471
Utgående bokfört värde	416	351

Not 12 Fordringar hos andra myndigheter		
Fordran ingående mervärdesskatt	1 052	1 133
Kundfordringar hos andra myndigheter	42	239
Summa	1 094	1 372

Not 13 Övriga kortfristiga fordringar		
Övrigt	6	4
Summa	6	4

Not 14 Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyreskostnader	2 474	2 432
Övriga förutbetalda kostnader	307	520
Summa	2 781	2 952

Not 15 Upplupna bidragsintäkter		
Upplupna bidragsintäkter inomstatliga	75	2
Summa	75	2

Not 16 Övriga upplupna intäkter		
Övriga upplupna intäkter inomstatliga	589	559
Summa	589	559

Övriga upplupna intäkter avser avgiftsintäkter för projekt i Liberia finansierat av Sida.

Not 17 Avräkning med statsverket		
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-3 389	-2 100
Redovisat mot anslag	96 972	96 484
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-100 591	-98 457
Återbetalning av anslagsmedel	808	684
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-6 200	-3 389

Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag

Ingående balans	1 005	1 110
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-116	-105

Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag

	889	1 005
--	------------	--------------

Summa Avräkning med statsverket	-5 311	-2 384
--	---------------	---------------

Not 18 Kassa och bank		
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	15 740	15 338
Summa	15 740	15 338

Räntekontokredit 10.059 tkr

Not 19 Myndighetskapital
Specifikation förändring av myndighetskapitalet

	Bal kapföränd- ring, avgiftsfin- verksamhet	Kapitalföränd- ring enl resultat- räkningen	Summa
Utgående balans 2016	619	-354	265
Ingående balans 2017	619	-354	265
Föregående års kapitalförändring	-354	354	0
Årets kapitalförändring	0	-48	-48
Summa årets förändring	-354	306	-48
Utgående balans 2017	265	-48	218

**Not 20 Avsättningar för pensioner och liknande
förpliktelser**

Ingående avsättning	76	226
Årets pensionskostnad	182	0
Årets pensionsutbetalningar	-110	-150
Utgående avsättning	148	76

Not 21 Övriga avsättningar
Avsättning för lokalt omställningsarbete

Ingående balans	1 346	1 209
Årets förändring	144	137
Utgående balans	1 490	1 346

Kollegiet har inte någon beslutad plan för hur beloppet för lokalt omställningsarbete ska användas.

Not 22 Lån i Riksgäldskontoret
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.

Ingående balans	1 063	1 429
Under året nyupptagna lån	215	109
Årets amorteringar	-435	-475
Utgående balans	843	1 063

Beviljad låneram enligt regleringsbrev	4 000	4 000
--	-------	-------

Not 23 Övriga kortfristiga skulder

Personalens källskatt	1 336	1 225
Övrigt	0	0
Summa	1 336	1 225

Not 24 Upplupna kostnader

Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	5 525	5 757
Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	751	3 732
Övriga upplupna kostnader	290	449
Summa	6 566	9 938

Av 2016 års belopp för övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter 3 732 tkr,avsåg 2 553 tkr avgångsvederlag.

Not 25 Oförbrukade bidrag

Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	38	169
Summa	38	169

varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk inom följande tidsintervall:

mer än tre månader till ett år	38	169
Summa	38	169

Not 26 Övriga förutbetalda intäkter

Övriga förutbetalda intäkter, inomstatliga	26	0
--	----	---

Övriga förutbetalda intäkter avser avgiftsintäkter för projekt i Liberia finansierat av Sida.

Anslagsredovisning**Not 27 Uo 24 2:2 ap. 1****Kommerskollegium**

Enligt regleringsbrevet disponerar Kommerskollegium en anslagskredit på 2 583 tkr.

Anslagssparande från föregående år får enligt regleringsbrevet disponeras med ett belopp om högst 3% av anslaget.

Anslaget är räntebärande. Låneram 4 000 tkr.
Räntekontokredit 10 059 tkr.

Av anslagsposten avser 9 000 tkr de svenska kontaktpunkterna för tjänster och varor.
För Tillväxtverket och Konsumentverkets åtgärder avseende kontaktpunkten för tjänster får Kommerskollegium lämna bidrag om sammanlagt högst 4 550 tkr för deras kostnader.

Kommerskollegium har 2017 lämnat totalt 4 500 tkr i bidrag, varav 4 200 tkr till Tillväxtverket och 300 tkr till Konsumentverket

Not 28 Uo 7 1:1 ap. 10**Biståndsverksamhet - del till****Kommerskollegium**

Anslagsposten om 14 500 tkr ska användas för att driva den nationella kontaktpunkten Open Trade Gate Sweden (OTGS) samt för att bedriva handelsrelaterat utvecklingssamarbete.

Anslagssparande från föregående år får enligt regleringsbrevet disponeras med ett belopp om högst 3% av anslaget.

Anslaget är räntebärande

För det handelsrelaterade utvecklingssamarbetet har 9 389 tkr använts och för OTGS har 4 868 tkr använts.

Totalt anslagsutfall fördelat på kostnadstyp:

Lönekostnader för operativ personal och ledning/stöd	8 509
Direkta kostnader för resor, logi, seminarier, m.m.	3 202
- varav OTGS	762
- varav utvecklingssamarbetet	2 440
Indirekta kostnader för lokaler, IT, m.m.	2 546
Summa kostnader	14 257

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

(tkr)	2017	2016	2015	2014	2013
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	4 000	4 000	3 000	5 000	5 000
Utnyttjad	843	1 063	1 429	1 628	1 435
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	10 059	8 855	8 855	8 000	8 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	1	0	0	53	124
Räntekostnader	73	63	24	1	6
Avgiftsintäkter	7 267	8 328	16 319	14 492	168
Anslagskredit					
Beviljad (Uo 24)	2 583	2 549	2 507	2 492	2 431
Utnyttjad (Uo 24)	0	0	0	0	0
Beviljad (Uo 7)	0	0	0	-	-
Utnyttjad (Uo 7)	0	0	0	-	-
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande(Uo 24)	5 924	3 357	1 416	3 461	3 163
Anslagssparande(Uo 7)	276	32	684	-	-
Bemyndiganden (ej tillämpligt)					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	81	82	89	87	87
Medelantalet anställda (st)	86	88	94	91	92
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 239	1 254	1 181	1 106	1 108
Kapitalförändring					
Årets	-48	-354	117	-275	-816
Balanserad	265	619	502	777	1 593

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 22 februari 2018

Anna Stelling
Generaldirektör